«БЕЗ ОПАНУВАННЯ ВСІМ ІДЕЙНИМ БАГАТСТВОМ ПАРТІЇ, XXV З'ЇЗДУ КПРС НЕМОЖЛИВО БУТИ СВІДОМИМ БОРЦЕМ ЗА КОМУНІЗМ, АКТИВНИМ УЧАСНИКОМ СВІТОВОГО РЕВОЛЮЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ, ПАТРІОТОМ І ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТОМ»

Із постанови ЦК ВЛКСМ «Про завдання політичного навчання комсомольців і молоді в світлі рішень XXV з'їзду КПРС».

ВЛКСМ

ОРГАН ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМ УКРАЇНИ

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

Прапор ЮНОСТІ

117 (5179)
1976
ВЕРЕСЕНЬ
30
ЧЕТВЕР

Газета виходить з 1921 року

Ціна 2 коп.

ЗАВЖДИ З ПАРТІЄЮ

ЗАВТРА У ЮНАКІВ І ДІВЧАТ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ ВЕЛИКА ПОДІЯ — ПОЧИНАЄТЬСЯ НОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ РІК В СИСТЕМІ КОМСОМОЛЬСЬКОГО ПОЛІТНАВЧАННЯ

Для радянської молоді прилучення до знань, до духовної скарбниці старших поколінь завжди велика радість, тому що вона повсякчас прагне наслідувати приклад комуністів, дотримується безсмертних ленінських заповітів — вчитися комунізму, будувати комунізм.

У центрі уваги комітетів комсомолу, як і раніше, питання загальноосвітнього навчання робітничої молоді: воно розглядається як один з найважливіших засобів ідейно - політичного і професійного зростання молодих трудівників.

Головним напрямком роботи в системі політнавчання буде вивчення матеріалів XXV з'їзду КПРС — за цією програмою в області працюватиме 2993 гуртки і теоретичні семінари, що дорівнює 76 процентам від загальної кількості. В інших вивчатимуть теми «Наш Ленінський комсомол», «Основи економічних знань», «Основи правових знань», «Наш радянський спосіб життя», «Основи наукового атеїзму».

Комсомольці, молодь Дніпропетровщини у всеозброєнні зустрічають нинішній навчальний рік. Про це, зокрема, свідчать незаперечні успіхи, досягнуті під час підготовки до Ленінського уроку «П'ятирічці ефективності і якості — ентузіазм і творчість молодих!», яким починається навчання. На рахунку учасників уроку — надпланові тонни металу, вугілля, хліба нового врожаю. Юнаки і дівчата з особливою наполегливістю боролися за високу якість продукції, ефективність праці, за економію сировини і матеріалів, вивчали партійні і комсомольські документи, твори класиків марксизму - ленінізму. У колективах області народився чудовий почин — «60-річчю Великого Жовтня — 60 ударних декад!», який знайшов гарячу підтримку комсомольців і молоді.

З метою подальшого вдосконалення системи політичної освіти молоді проведено семінари других секретарів міськкомів, райкомів комсомолу, заступників секретарів комітетів комсомолу, котрі відають питаннями ідеології, політичного навчання молоді, підготовки до нового навчального року. Відбувся обмін досвідом.

Значну увагу приділено підбору пропагандистських кадрів. В нинішньому навчальному році з молоддю працюватимуть найбільш досвідчені, знаючі люди, серед яких 96 процентів — комуністи, 83 — мають вищу і незакінчену вищу освіту. Більшість міськкомів, райкомів комсомолу спільно з партійними організаціями провели атестацію керівників гуртків, семінарів — перевірялися їх ділові, морально - політичні якості. Варто відзначити, що в ряді районів, комсомольські пропагандисти брали активну участь в ідейно - політичному забезпеченні весняно - літніх робіт, особливо жнив і заготівлі кормів для громадського тваринництва. Наприклад, активно діяли пропагандисти в радгоспах імені XXV з'їзду КПРС, «Дніпро», «Краснопільський», імені Котовського Дніпропетровського району. 30 пропагандистів Новомосковщини затверджено агітаторами, політінформаторами, інших закріплено за комбайновими агрегатами і автотранспортними екіпажами. За період збирання врожаю прочитано більше 180 лекцій.

Ідейний наставник молоді — це людина, яка не тільки вміє донести важливу ідею до свідомості широких мас. Це насамперед людина активної життєвої позиції, котра, постійно спілкуючись з молоддю, є для неї взірцем, сміливо втручається в усі сфери громадського життя і навчає цьому інших. Недарма широкого розмаху набув рух «Пропагандист і п'ятирічка», робота за творчими планами.

Повсякденна копітка діяльність партійних організацій по підбору і розстановці пропагандистських кадрів має глибокий зміст. В період розгорнутого будівництва комунізму КПРС надає важливого значення ідейному загартуванню кожної радянської людини. Партія розглядає навчання підростаючого покоління як безперервний процес самоосвіти. З цієї точки зору робота гуртків і семінарів політичного і економічного всеобучу набуває особливої ваги. Не від занять до заняття, а постійно вдосконалювати свої знання, розширювати світогляд, оволодівати марксистсько - ленінською теорією, виробляти чітку позицію в боротьбі з буржуазною ідеологією і пережитками минулого — таке завдання ставить нині партія перед кожною радянською людиною, кожним молодим будівником комунізму.

Що ж конкретно, які чинники і компоненти мають зробити політичний всеобуч молоді творчим і безперервним? Це насамперед такі випробувані форми, як метод практичних занять, участь у конкурсах рефератів, залучення юнаків і дівчат до раціоналізаторської і винахідницької діяльності тощо.

В період підготовки до нового навчального року і в ході навчання комітети комсомолу повинні приділяти увагу роботі з творчою молоддю. Треба постійно тримати в полі зору ті комсомольські організації і колективи, які об'єднують молодих письменників, художників, композиторів. Обком комсомолу, партійні організації роблять в цьому плані чимало.

Комсомольські організації області непогано підготувалися до нового навчального року.

Вони виконали велику роботу по комплектації гуртків, підбору і методичній підготовці пропагандистів, забезпеченню їх необхідною літературою, наочними посібниками. При цьому керівництвом до дії стали слова Л. І. Брежнєва, мовлені на XXV з'їзді КПРС: «Головне завдання всієї нашої мережі партійної освіти в наступний період — поглиблене вивчення рішень XXV з'їзду КПРС. І насамперед ми повинні зробити так, щоб матеріалами з'їзду добре оволоділи молоді комуністи, а також ті, хто готується до вступу в ряди партії. Донести ідеї з'їзду до кожного комуніста, до кожної радянської людини — такий почесний обов'язок не тільки пропагандистів, лекторів, доповідачів, а й усіх інших партійних активістів».

В нинішньому році більше, ніж раніше, залучено комсомольців і молоді до занять у гуртках і теоретичних семінарах, успішно справилися з цим Марганецький, Павлоградський міськкоми комсомолу, Софіївський, Широківський, Апостолівський райкоми, деякі райони промислових центрів. Разом з тим не з повною відповідальністю поставилися до серйозної справи Дніпродзержинський міськком, Центрально - Міський і Дзержинський Кривого Рога, Межівський і Царичанський райкоми ЛКСМУ. Обов'язок їх — найближчим часом залучити якомога більше молоді, яка ніде не навчається, до занять в гуртках і теоретичних семінарах.

В організації політичного навчання молоді комсомольські організації області уже мають певний досвід. Однак в нинішньому році необхідно ще чимало зробити для вдосконалення його форм і методів, підвищення ефективності. Політичне і економічне навчання юнаків і дівчат повинно бути органічно пов'язане з усією системою їх ідейного і політичного загартування, з Ленінським заліком «Рішення XXV з'їзду КПРС — в життя!», вихованням підростаючого покоління на революційних, бойових і трудових традиціях радянського народу.

Тільки за цієї умови політичний всеобуч матиме максимальну віддачу, зможе відповідати тим вимогам, які ставить п'ятирічка якості і ефективності перед комсомолом, перед багатотисячною армією юнаків і дівчат Дніпропетровщини.

В. ПІКУЗА,
завідуючий відділом пропаганди і культурно-масової роботи обкому ЛКСМ України.

ДО ЛЕНІНСЬКОГО УРОКУ ГОТОВІ!

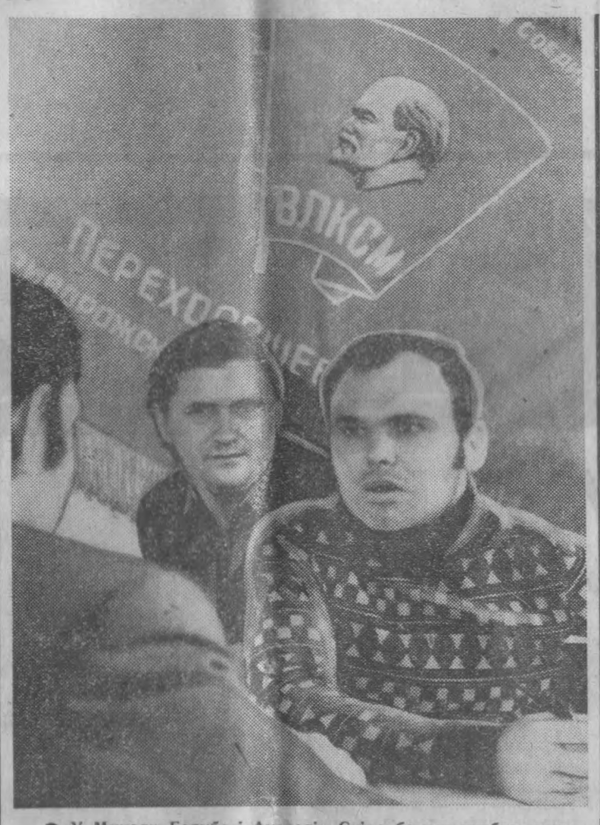

● **У Миколи Голуба і Анатолія Єпіка багато турбот, адже завтра у них і їхніх товаришів Ленінський урок «Рішення XXV з'їзду КПРС — в життя!», до якого довго і наполегливо готувалися. Неспокій, пошук — риси, притаманні молодим виробничникам. Обидва працюють на шахті № 1 ім. Артема рудоуправління ім. Кірова в Кривому Розі, обидва комсомольські активісти.**

Хлопців добре знають друзі по роботі на дільниці внутрішнього транспортування. Микола — гірничий майстер, ударник комуністичної праці, член комсомольського бюро шахти. Анатолій — машиніст електровоза, групкомсорг дільниці, кандидат в члени КПРС.

НА ЗНІМКУ: І. Голуб і А. Єпік. Фото Б. Косигіна.

Ніхто не лишився осторонь

Велику і копітку роботу виконали комітети комсомолу, пропагандисти, члени методичних рад, самі гуртківці, готуючись до Ленінського уроку «П'ятирічці ефективності і якості — ентузіазм і творчість молодих!». В полі зору були трудова і громадська активність, ідейне загартування юнаків і дівчат, їхнє уміння застосовувати набуті знання на практиці.

Про це нашому кореспонденту розповідають:

Г. Г. Петренко, керівник секції міського теоретичного семінару «Актуальні проблеми теорії і політики партії в світлі рішень XXV з'їзду КПРС» (Кривий Ріг):

— Керівникам теоретичних семінарів, секцій, гуртків при підготовці до навчального року довелося чимало попрацювати. Перш за все це самоосвіта, вивчення кращого досвіду. Адже самі наші слухачі несуть знання молоді, виховують її. В зв'язку з цим хочеться сказати про ту значну роботу по підготовці до занять, яку провели обком комсомолу спільно з Будинком політичної освіти обкому Компартії України. Це і семінари, і науково - практичні конференції, і лекції за темами занять і теоретична та методична література. Недавно я був учасником семінару керівників секцій, теоретичних семінарів, які вивчатимуть матеріали і документи XXV з'їзду КПРС.

Як я планую повести свою роботу? Перш за все — лекції повинні бути підготовлені на високому рівні. Але керівник секції не може обмежитися тільки цим. Обов'язково треба відвідувати заняття самих пропагандистів — з тим, щоб потім узагальнити їхню роботу, що є в ній цінного, зробити надбанням усіх. Без наполегливості, без того, щоб рівнятися на кращих, пропагандист, як і виробничник, не може досягти відчутних успіхів. Адже виховання — справа творча, колективна.

О. Г. Седлецька, пропагандист гуртка «Актуальні питання теорії партії» Дніпропетровської міської лікарні № 2:

— В моєму гуртку в основному медсестри, санітарки. Це, як правило, молодь, яка вирішила пов'язати своє життя з медициною. Багато слухачів готується вступати у вуз.

Сумлінно підготуватися до Ленінського уроку нам допомогли особисті комплексні плани «Вчимося комунізму, будуємо комунізм». Всі мої гуртківці — учасники Ленінського заліку «Рішення XXV з'їзду КПРС — в життя!». В своїх планах вони записали: підвищити кваліфікацію, освоїти суміжну спеціальність, відпрацювати 46 годин на суботниках по впорядкуванню лікарні.

Все це дуже важливо для дівчат, їхнього громадянського і трудового загартування. Однак на перше місце ми ставимо їх активну участь в громадському житті. Для формування характеру справжнього лікаря це має першочергове значення. Активна життєва позиція, про яку говорив Л. І. Брежнєв на XXV з'їзді КПРС, для людей нашої професії просто необхідна. Я гадаю, що з моїх дівчат виростуть майстри своєї справи. В ході підготовки до уроку добре зарекомендували себе медсестри хірургічного відділення Валентина Богинська і Галина Панькіна. Обидві закінчили медучилище, комсомолки. І справу свою знають, хворі їм дякують за чуйність, і характером неспокійні. Таких у моєму гуртку більшість.

Ю. М. Єлисєєв, голова методичної ради з комсомольського навчання при Орджонікідзевському міськкомі партії:

— Перш за все, кілька слів про членів ради. Це в основному керівники цехів, дільниць, люди з чималим життєвим досвідом, покликання яких — працювати з молоддю, виховувати її, прищеплювати любов і повагу до роботи, до людей.

В своїй діяльності основну увагу ми приділяємо комсомольській організації Орджонікідзевського ГЗК, до якої входить чотири п'ятих всіх членів ВЛКСМ міста. Спільно з комітетами комсомолу, партійними організаціями розробили план на рік. В ньому відводиться місце семінарам, відкритим заняттям, теоретичним конференціям. Звичайно, цим не обмежуємося. Наприклад, я — керівник теоретичного семінару комсомольських пропагандистів при міській партії.

При підготовці до навчального року, який починається завтра, особливу увагу рада приділила добору комсомольських кадрів. 92 процента з них — члени КПРС.

В цьому році в нас з'явився новий гурток — «Наш радянський спосіб життя». Його слухачами стала молодь медичних, дошкільних закладів, відділу робітничого постачання. Наступного року їхній досвід буде узагальнено і поширено на інші організації.

В ході підготовки до Ленінського уроку ми надавали практичну допомогу пропагандистам. У нас є добре укомплектований кабінет наочного приладдя, в якому можна брати необхідні посібники напрокат. Крім того, власні кабінети є в кожній комсомольській організації.

К. І. Максименко, пропагандист гуртка «Наш Ленінський комсомол» Широківської восьмирічної школи:

— Ленінський урок ми проведемо в музеї історії нашого села. Учні запросили комсомольця 20-х років Івана Павловича Нагірного, Героя Соціалістичної Праці ланкового Широківської птахофабрики Станіслава Арсентійовича Мороза, передового комбайнера колгоспу імені Фрунзе Михайла Германовича Коптєва. Ленінський урок, можна сказати, подія для всіх.

Члени мого гуртка сумлінно готувалися до нього, всі брали активну участь у п'ятій трудовій вахті. Віктор Карпенко працював у полі з батьком-трактористом, Тетяна Куниця в городній бригаді — теж разом з батьками. Недавно підбили підсумки трудового літа. Учні одержали грамоти, цінні подарунки. Це — нагороди за участь у жнивах, в заготівлі кормів для громадського тваринництва.

На лінійці багато учнів пообіцяло після закінчення школи залишитися працювати в рідному колгоспі. Так молодь відповідає на турботу партії, конкретними ділами засвідчує свою причетність до комуністичного сьогодення.

В. І. Пушкар, пропагандист гуртка «Основи наукового атеїзму» магазину № 27 Криворізького міськпромторгу:

— Завтра на Ленінському уроці ми, звичайно, будемо говорити не тільки про атеїстичне виховання. Адже, яку б тему молодь не вивчала в гуртку, всі добре розуміють, що десята п'ятирічка вимагає від кожного юнака, кожної дівчини ентузіазму і творчості. Своє завдання працівники торгівлі вбачають в підвищенні культури обслуговування, в задоволенні зростаючих потреб населення.

Мене дехто запитує, чи правильно ми зробили, вибравши саме атеїстичну тему, адже серед продавців нашого магазину віруючих немає. Звичайно, це так. Але завдання гуртків — виховати з кожного гуртківця переконаного атеїста, який міг би виступати з лекціями, бесідами перед широкою аудиторією.

З ЛЕНІНИМ — ВСЕ ЖИТТЯ

Дорогі друзі! Всі ви наполегливо готувалися до Ленінського уроку, який відбудеться завтра.. Кожен ще раз перевіряє себе: з яким багажем він підійшов до пам'ятної події, чи все зробив, щоб скласти бойовий рапорт старшим товаришам?

Ленінські уроки стали в житті нашої славної молоді хорошою традицією. Образно їх можна назвати віхами, котрими робітники, хлібороби, вчені, студенти, старшокласники позначають завойовані ними рубежі, окреслюють сонячну перспективу прийдешнього.

Завтра разом з пропагандистами, ветеранами війни і праці ви поведете розмову про XXV з'їзд КПРС, про те, як перетворюється накреслення партії в дійсність. Для мене це особливо приємно і радісно, адже я був делегатом з'їзду, був свідком народження п'ятирічки якості і ефективності.

Старше покоління радянських людей гордиться тим, що виховало собі таку чудову зміну, зміну, яка перейняла від ровесників Жовтня найвищий заповіт: жити, працювати і вчитися по-ленінськи.

Бажаю вам успіхів, творчого горіння в ім'я нашої рідної Вітчизни.

В. КЛИМОВ,
вальцювальник гарячого стана ЦБТ заводу імені Леніна, делегат XXV з'їзду КПРС.

У друзів по змаганню

Два тижні тому будівельники Саяно - Шушенської ГЕС відзначали трудову перемогу. В котлован основних споруд гідровузла вкладений перший кубометр бетону. Проектувальники підрахували, що до пуску перших агрегатів необхідно укласти не менше 4 мільйонів кубометрів бетону. Радість будівельників з Єнісею розділяють і новомосковські трубники. Новомосковський трубний завод — один з учасників творчої співдружності по прискореному створенню найвеличнішого в світі гідровузла. Три квартали підряд на адресу будівельників набагато раніше намічених строків відправляються труби нафтопроводу.

І. ОВЧАРОВ.

60-РІЧЧЮ ВЕЛИКОГО ЖОВТНЯ — 60 УДАРНИХ ТИЖНІВ!

РІВНЯННЯ НА БРИГАДИРА

Однією з кращих бригад Дніпропетровського домобудівного комбінату вважається комсомольсько - молодіжний колектив опоряджувальниць М. А. Мєркіної. Всі 22 його члени володіють суміжними професіями, завдяки цьому повністю ліквідовані простої.

Організація праці на науковій основі, впровадження передових методів праці, міцна дружба сприяли досягненню високих виробничих показників і хорошій якості робіт. Велика заслуга належить і бригадирові, яка зуміла згуртувати молодь, навчила їх добре працювати. За успіхи в роботі М. А. Мєркіна нагороджена орденом «Знак Пошани».

Н. ВАЛЕНТИНОВА.

За ініціативою Нікопольського міського комітету комсомолу на пусковому об'єкті нитяно-прядильної фабрики організовано комсомольсько - молодіжні суботники. Після занять учні середніх шкіл, професійно-технічних училищ та технікуму приходять на допомогу будівельникам. Особливо добре попрацювали дев'ятикласники п'ятої середньої школи, де класними керівниками Людмила Миколаївна Шевцова, Юрій Миколайович Іванченко та Леонід Васильович Карашкін. 1860 квадратних метрів прибрали та 16 кубометрів сміття вивезли — ось результат праці старшокласників, які працювали під керівництвом Олександра Митрофановича Зацеркованого, начальника БУ-1 тресту «Марганецьрудбуд».

Допомогли будівельникам

Добре працювали комсомольці Олександр Юркович, Сергій Голуб, Ліля Головащенко, Сергій Шкуратов.

Л. БАСАРАБ,
черговий слюсар цеху шихтоподготовки Нікопольського заводу феросплавів.

ГІДНИЙ ВНЕСОК

Нині на зеленій косовиці в Дніпропетровському районі працюють 6 комсомольсько-молодіжних агрегатів та 18 автотранспортних екіпажів. Молоді кормодобувники вже заготовили понад 7 тисяч тонн зеленої маси, перевезли до траншей 9533 тонни соковитого корму.

Добре організовано трудове суперництво молодих виробничників в радгоспах «Перемога», «Підгородній», «Дніпро», імені XXV з'їзду КПРС. Тут регулярно підбиваються підсумки змагання, випускаються «блискавки». Пости «КП» перевіряють якість робіт, дотримання технології при закладанні силосу.

Активно включились комсомольці в трудову вахту «60-річчю Великого Жовтня — 60 ударних тижнів!». Першість у районі серед молодих утримують комбайнер Іван Козін з радгоспу «Перемога» (він накосив 1511 тонн силосної маси) та водій з радгоспу «Маївка» Микола Шевченко. На його рахунку понад тисячу тонн перевезеного корму.

Т. КІСЕНКО.

В ОПТИМАЛЬНІ СТРОКИ

Працівники радгоспу «Радушний» Криворізького району успішно, в оптимальні строки, закінчили сівбу озимих культур.

— Символічно, — говорить тракторист Валерій Жестков, — ми в перші дні 60-тижневої ударної вахти посіяли зернові, врожай котрих будемо збирати напередодні великого всенародного свята — 60-річчя Жовтня.

Здалеку помітно на агрегаті Жесткова червоний вимпел переможця соціалістичного змагання — норму комсомолець перевиконує вдвічі: при завданні 13 гектарів щоденно засівав 23—26.

Допомагали молодому механізаторові сівач П. П. Кривобок та заправниця сівалок зерном Надія Кашубська.

В господарстві озимий клин становить 1160 гектарів. Майже кожен шостий гектар озимих культур засіяв комсомолець Валерій Жестков.

П. БАБЕНКО.

● **Активно включились у соціалістичне змагання за гідну зустріч 60-річчя Великого Жовтня, слюсарі-складальники комсомольсько - молодіжної бригади Анатолія Гончарова з заготівельної дільниці складального цеху першого виробництва Дніпропетровського шинного заводу. Вагомих успіхів добиваються вони. Цьому значною мірою сприяє колективна відповідальність за результати роботи своїх товаришів.**

НА ЗНІМКУ члени бригади (зліва направо): Наталка Плекун, Анатолій Гончаров, майстер дільниці Валентина Кравець, Валентина Білявцева, начальник зміни Віктор Андрєєв, Любов Нікітіна.

Фото В. РЯЗАНОВА.

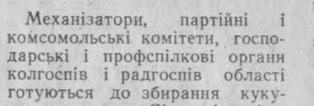

Механізатори, партійні і комсомольські комітети, господарські і профспілкові органи колгоспів і радгоспів області готуються до збирання кукурудзи на зерно. Сільські комітети ЛКСМ України вже створили понад 180 комсомольсько-молодіжних збиральних агрегатів, майже 250 автотранспортних екіпажів для перевезення качанів та подрібненої маси. Райкоми комсомолу розробили умови трудового суперництва на других жнивах, комплектують агітбригади, перевсувні їдальні, утеплюють вагончики для відпочинку механізаторів.

На полях Дніпропетровщини триває зелена косовиця. Юнаки і дівчата, включившись у боротьбу за створення півторарічного запасу кормів, вже заготовили 1930 тисяч тонн грубих, спеціальних кормів і сумішей, силосу.

Трудове суперництво молоді на збиранні кукурудзи на силос очолюють комсомольсько-молодіжні комбайнові агрегати Петра Волошина із колгоспу «Зірка» Томаківського району та Григорія Аранського із Широківщини. Серед водіїв першість утримують Віктор Плахотя із колгоспу імені Жданова Межівського та Валерій Пересунько із АТП 0302 Криворізького районів.

Хороших виробничих показників на сівбі озимих культур добився комсомольсько-молодіжний агрегат Миколи Лук'янчука із колгоспу «Прогрес» Царичанського району.

В бурякосіючих господарствах області працюють 35 спеціалізованих молодіжних ланок, які нині копають солодкі корені. Вони вже зібрали цукрові буряки на площі понад 600 гектарів. Тут непоганих показників добивається комсомольсько-молодіжний колектив з колгоспу ім. Щорса Новомосковського району (керівник Микола Миколюк).

Понад 16 тисяч молодих народних дозорців, комсомольських «прожектористів», передових виробничників беруть участь в контролі якості збирання пізніх і овочевих культур, закладання силосу, підготовки до других жнив. Краще ця робота проводиться в господарствах Павлоградського і Новомосковського районів, в колгоспах «Побєда» Покровського, «За мир» Магдалинівського, Куйбишевській птахофабриці Нікопольського районів. Рейди тут проводяться систематично, матеріали розглядаються на засіданнях партійних і господарських органів.

На 29 вересня в колгоспах і і радгоспах області в траншеї закладено 5249,9 тисячі тонн зеленої маси при завданні 3,8 мільйона тонн, законсервовано качанів 43,9 тисячі тонн. Соняшник зібрано з 96,8 тисячі гектарів при плані 228,7 тисячі гектарів. Цукрові буряки викопано з 5,8 тисячі гектарів, на бурякопункти вивезено 118,6 тисячі тонн солодких коренів. Картоплю зібрано з 5,2 тисячі гектарів, державі продано 31 тисячу тонн бульб **при плані 42 тисячі тонн.**

ЧАС ПІДСУМКІВ, АНАЛІЗУ, ДІЙ

ПЕРЕСТУПИТИ ПОРІГ

Коли Іван Римарчук, відкриваючи звітно-виборні комсомольські збори машинно-лічильної станції тресту № 17, запитав, кого пропонують у президію, почулося трохи незвичне:

— Сан Санича і тебе!

В тому вислові, його категоричності, вчувалось, що не випадково саме їм виявили довіру. І потім у своєму виступі старший оператор Ірина Кузьмич скаже:

— Добре працювало комсомольське бюро і особливо його секретар.

Ні комсорг, ні самі комсомольці не відзначали якихось особливих досягнень. Кожен з них працював на своєму робочому місці, дбаючи, щоб будівельники вчасно одержали заробітну плату, разом ходили в кіно чи театр, здали норми комплексу ГПО, їздили на екскурсії, брали участь у суботниках. І все ж робота комсомольського бюро дістала одностайне схвалення, а Івана Римарчука вдруге обрали комсоргом.

В чому ж заслуга? Та в тому, що в цьому невеликому колективі зуміли створити атмосферу доброзичливості і взаєморозуміння, творчості і постійного пошуку.

Ось, скажімо з першого погляду, дрібничка: придумали пристрій, щоб продовжити строк використання стрічки для табулеграм. Або таке: раніше всі спрацьовані перфокарти викидались. А тепер їх використовують вдруге — разом знайшли, як це робити. Створили і чітку систему перевірки якості, що дало змогу вчасно помічати помилки в розрахунках. Таких спільних відкрить, скромних і непомітних, назбиралось чимало, разом засвідчивши творчий почерк колективу.

Ну, а в чому ж проявлялось оте «і особливо секретар»? Можливо, в тому, що Іван Римарчук уміє ненав'язливо і по-дружньому підтримати ініціативу, сам запропонує цікавий похід в кіно чи до театру, знайде вихід зі складного становища. Та ще як добрий майстер своєї справи, завжди допоможе швидше освоїтись новачкові, авторитетним неголосним словом уміє припинити суперечку і визначити, хто правий.

Звітно-виборні збори, де підсумовується зроблене за рік, намічається програма дій на майбутнє, є важливим показником стосунків між людьми. Як ми помітили, кожен з комсомольців машинно-лічильної станції розуміє і поважає товариша. Лише рік працюють вони у новому приміщенні, і, як розповідали, тільки-но звикли до робочих кімнат і нових машин. Отже, весь свій пошук і енергію спрямовували на становлення виробничого процесу, робили все для того, щоб в роботі не було досадних «осічок». І екзамен, як тепер можемо назвати цей період в житті комсомольської організації, склали на «відмінно». Тож побажаймо їм нових відкриттів, більш сміливого пошуку, справ, які б переступили поріг станції в бурхливе життя комсомолії тресту.

Л. ПАТЛАХА.

А про плани — ні слова

Колгосп імені Богдана Хмельницького справді сучасний. В Олександрополі вулиці асфальтовані або висипані гравієм. Окраса села — будинки культури та побуту, середня та восьмирічна школи, лікарня. Гарно оформлена тут і наочна агітація, хоча приємне враження дещо зіпсував порожній екран показників соціалістичного змагання. Пустує й вітрина стінної газети...

Третина працівників господарства — молодь. Комсомольська організація тут одна з найбільших у районі — 42 члени ВЛКСМ. З них 23 — механізатори.

У березні на своїх зборах комсомольці вирішили доукомплектувати екіпажі молодими кадрами, аби за несприятливих погодних умов успішніше справитися з комплексом польових робіт. Адже тракторист Леонід Долина уже рік не працював за фахом, а Петро Васюк тільки й займався складанням та розбиранням безнадійно «хворого» трактора. Це у той час, коли для роботи у дві зміни не вистачало 12 механізаторів.

У рішенні зборів тоді ще на одному було наголошено: кожен повинен мати конкретні соціалістичні зобов'язання, бо саме це по-особливому дисциплінує.

Так, комсомолець Микола Дегтярьов поставив за мету зібрати три тисячі тонн силосної маси. Ще взимку ретельно відремонтував комбайн, вивчав спеціальну літературу, радився з досвідченими механізаторами. Як наслідок — на його рахунку 3708 тонн силосу — першістю поступився лише одному із досвідчених механізаторів колгоспу Миколі Севастьяновичу Шатьку. Але, як не дивно, молодого ентузіаста не підтримали в комітеті комсомолу.

Секретар комсомольської організації Іван Бариченко дотримується думки, що все залежить від сумління та совісті кожного. «Он Василь Чилій та Олександр Григоренко і без формального складання зобов'язань відремонтували, здавалось би, уже ні до чого не придатний автомобіль». А конкретність, моральне заохочення тільки сприяють поліпшенню виробничих показників, комплексні плани, договори про соціалістичне змагання — допоможуть зростанню професійної майстерності, підвищенню громадської активності, самодисципліни. Ці заходи допомогли б сконцентрувати увагу комсомольської організації на вирішенні головних завдань, дали б змогу кожному побачити перспективу, щоб вчасно підтримати молоду людину, надати змогу побути в науці у наставника. На жаль, у доповіді на недавніх звітно-виборних зборах комсорг знову не згадав про трудове суперництво...

Л. ГОЛЮК,
студент Київського державного університету.
Солонянський район.

ПО ПІДХОДУ Й РЕЗУЛЬТАТИ

Новомеханічний цех Дніпропетровського заводу металургійного устаткування — найбільший на підприємстві. Тут працює понад 400 юнаків і дівчат, об'єднаних в 9 комсомольських груп. В них уже підбито підсумки року, обрано ватажків.

Напередодні цехових звітно-виборних зборів в комітеті ЛКСМУ відбулася розмова за «круглим столом». Активісти обговорили діяльність комсомольської організації в першому році десятої п'ятирічки, намітили шляхи зростання ефективності роботи комсомольських груп. На Всесоюзних комсомольських зборах цеху молоді виробничники дільниці складання вирішили створити комплексні наскрізні бригади, які працюють за одним нарядом. За таким методом організації і оплати праці нині працює й дільниця механічної обробки. Лише тут за перше півріччя 15 комсомольців - верстатників завоювали право працювати з особистим клеймом якості. За цей період в цеху створено фонд економії — в 9 тисяч карбованців.

Але ще не все можливе зробила молодь. От хоча б технологи — видають документацію складальникам, верстатникам з недоробками. Нерідко креслення «дотягуються» на робочих місцях.

Щоб уникнути цих недоліків, комсомольці запропонували налагодити попередній прогляд креслень безпосередніми виконавцями.

В. ВЕЖЛЕНКО,
працівник заводської багатотиражної газети «За металургійне устаткування».

ГОЛОВНЕ — ВИХОВАННЯ

Галину Чумак вчетверте обрано секретарем комсомольського осередку дошкільних закладів. На звітно-виборних зборах їй вручено грамоту й пам'ятний подарунок.

Однією з перших пя організація закінчила обмін комсомольських документів. Комсомольці — взірець виконання статутних вимог. У дівчат цікаво і змістовно організовано працю й відпочинок, а головне — з любов'ю виховують малюків.

А. ВОРФЛИК,
член корпункту «ПЮ» «Прапора юності».
м. Жовті Води.

ЗУСТРІЧ ПОБРАТИМІВ

У стародавньому болгарському місті Пловдиві цими днями закінчився перший фестиваль дружби болгарської і кубинської молоді. Протягом тижня друге за величиною місто Болгарії жило цією святковою подією. На пловдивських вулицях і площах, прикрашених прапорами і плакатами з зображенням червоної троянди — емблеми фестивалю, звучали слова «амістад» — «дружба». Представники молоді острова Свобода — передовики праці й навчання, герої сафри — були оточені в Болгарії такою теплотою і увагою, що почували себе там, як удома.

Зустріч болгарських і кубинських юнаків і дівчат у Пловдиві вилилась у захоплену маніфестацію дружби і єдності молоді двох соціалістичних країн. Молоді кубинці познайомились із славним революційним минулим болгарського народу, з його успіхами в соціалістичному будівництві. На спільному семінарі було обговорено завдання молоді в боротьбі за виконання рішень з'їздів комуністичних партій Болгарії і Куби.

Фестиваль у Пловдиві — як і проведені цього літа зустрічі радянської і кубинської молоді в Кишиневі, а також радянської і румунської молоді в Бухаресті — став ще одним проявом братерських відносин між молоддю соціалістичних країн, вкладом у зміцнення їх дружби та співробітництва. Всі ці зустрічі дали змогу молоді краще узнати один одного, сприяти обмінові досвідом роботи, продемонстрували її відданість ідеям марксизму-ленінізму, будівництву соціалізму і комунізму. «Спадкоємці і продовжувачі справи борців за народне щастя» — так у своєму привітанні учасникам першого фестивалю дружби радянської і кубинської молоді назвав товариш Л. І. Брежнев представників молодого покоління країн соціалізму.

Н. КОЧЕШКОВ.
ТАРС.

ПАНОРАМА ВСЕСВІТУ

ЗЛОЧИН ХУНТИ

У Вашінгтоні від вибуху бомби загинув Орландо Летельєр...

Пам'ятаю Мехіко, лютий 1975 року. Працює Міжнародна комісія по розслідуванню злочинів військової хунти в Чілі. Виступає перший свідок — високий, худий, блідий після катівень, з котрих його нещодавно випустили, поступившись тискові міжнародної громадськості. Це — Орланде Летельєр, останній міністр оборони в уряді Сальвадора Альенде, який, займав цей пост менше двох тижнів.

Він мені особливо запам'ятався не тому, що виступав першим, а тому, що про жахливе і страшне говорив стримано, не даючи волі емоціям. І з трибуни, і потім під час бесіди. Він розповів:

— Я б назвав Піночета геніем зрадництва. В той же час у мене є серйозні сумніви в його інтелектуальних здібностях. 10 вересня 1973 року я дві години розмовляв з ним про становище в країні, і він всіляко підкреслював свою вірність президентові, конституції й обов'язку солдата. Потім, пізно ввечері, я зустрівся з Альенде, ми обговорювали текст промови, з котрою він збирався виступити 11 вересня...

Але виступили танки змовників. Вранці 11 вересня Летельєра арештували в його міністерстві.

Півроку він провів на острові Досон, носив під дощем мішки з камінням. Потім його перевели в табір в центральній частині країни.

— Ми ніколи не були позбавлені жорстокостей, — говорив Летельєр у притаманній йому м'якій манері. — Я не зустрів в ув'язненні жодної людини, яка не пройшла б через катування. Нам влаштовували спектаклі з оманливими стратами. Дружинам повідомили, що ми мертві. Деякі в'язні не витримували фізично або психічно...

Летельєр висміяв глупство вигаданої генералами версії про те, нібито їх, генералів, збиралися знищити, коли всі опиняться в одній машині під час репетиції військового параду. За планом репетиції в тій же машині мав бути і міністр оборони, тобто Летельєр.

Втім, вигадка, як нагадав свідок, потрібна була змовникам на перших порах, аби заручитися підтримкою офіцерів у збройних силах. Невдовзі про неї перестали і згадувати.

Летельєр говорив у Мехіко і про діяльність ЦРУ в Чілі напередодні перевороту. Ця діяльність, підкреслив він, створювала сприятливі умови для путчу.

Коли хунта вислала Летельєра, так і не пред'явивши йому ніяких звинувачень, він не замовк. Після показань перед комісією в Мехіко він приїхав у США. Тут його добре пам'ятали як посла Чілі у Вашінгтоні з 1971 по травень 1973 року. Летельєр продовжував викривати злочинну хунту, хоча й знав, що йому загрожує. В останнє він виступав у Нью-Йорку зовсім недавно, 10 вересня, затаврувавши «фашистських зрадників» своєї батьківщини, а місяць тому опублікував у журналі «Нейшн» статтю з критикою тих урядів і банків, які один з-поперед одного поспішають на допомогу хунті. Він також керував організацією «Народна єдність за демократичне Чілі», що об'єднує чілійських емігрантів у США.

У Вашінгтоні здіймають руки до неба: вибух у самому центрі столиці! Вбито кілька сторонніх осіб! На очах у шести посольств! «Терор у Вашінгтоні» — так озаглавила редакційну статтю газета «Нью-Йорк таймс» у номері за 22 вересня. Сенатор Едвард Кеннеді також розцінив подію як «політичний тероризм».

Це не перший випадок розправи хунти зі своїми політичними противниками за кордоном. У жовтні 1974 року в Буенос-Айресі вбитий генерал Карлос Пратс Гонсалес, який командував армійськими збройними силами при президенті Альенде і залишився вірним конституції й обов'язкові солдата. Через рік після цього в Римі був поранений Бернардо Лейтон, заступник голови Християнсько - демократичної партії у вигнанні.

Вибух на вашінгтонській площі Шерідан нагадав світові, що злочини хунти тривають і навіть кордони — не перешкода для вбивць.

Г. ГЕРАСИМОВ,
власкор АПН.

● **ПАР. Побоюючись впливу масового страйку робітників Соуето на посилення боротьби проти апартеїду і намагаючись зберегти контроль над обстановкою в країні, расистський режим Форстера посилює репресії і поліцейський терор. У безпрецедентних навіть для ПАР розправах беруть участь спеціально навчені загони армії і поліції, які розстрілюють мирних африканців зі зброї, отриманої від агресивного блоку НАТО.**

НА ЗНІМКУ: селище Соуето, відоме сьогодні всьому світові, досі блоковане расистською армією і поліцією. Незважаючи на репресії, його мешканці продовжують боротьбу проти режиму апартеїду.

Фото Камера Прес—ТАРС.

РОЗГУЛ НАСИЛЬСТВА

НЬЮ-ЙОРК. (ТАРС). Новим розгулом насильства відповіли бостонські расисти на недавню заяву міських властей про те, що «пристрасті в Бостоні вгамувалися і шкільне життя увійшло у своє русло». «Ніякого перемир'я!», «Залиште білі школи для білих», «Негри, забирайтеся до себе в Гарлем!» — з такими лозунгами прийшли білі шовіністи до одної з найбільших бостонських шкіл «Гайд-парк скул».

Вранці біля будинку школи зібрався натовп з 200 білих хуліганів, які закидали камінням шкільні автобуси з негритянськими учнями.

Зав'язалася сутичка, в якій з обох сторін взяло участь близько 800 чоловік. Поліція, що прибула до школи, кийками відокремила негритянських учнів від расистів і загнала їх в автобуси. Поліція провела арешти, але, незважаючи на те, що призвідцями сутички були білі хулігани, більшість арештованих — негритянські школярі.

Цього дня жоден негритянський учень не був присутній на заняттях у «Гайд-парк скул»: поліція відправила негритянських школярів додому.

ПОРА ЗМІН

ДО 10-РІЧЧЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ РЕСПУБЛІКИ БОТСВАНИ

Ще зовсім недавно Ботсвана, республіка на півдні Африки, значну частину території якої займає пустеля Калахарі, була однією з найбідніших у світі. Проте останнє десятиріччя, що співпадає з періодом її незалежності, здобутої 30 вересня 1966 року, принесло їй великі зміни. Тут відкрито одне з найбагатших у світі алмазних родовищ, великі поклади міді, нікелю, вугілля і інших корисних копалин. Хоча Ботсвана в основному все ще залишається сільськогосподарською країною, де 80 процентів її 700-тисячного населення зайнято у тваринництві, її майбутнє, безперечно, належить швидко зростаючій гірничій промисловості.

— За десять років незалежного розвитку буквально в пустелі у нас виросли три великі гірничопромислові центри, — заявив у розмові з кореспондентом ТАРС постійний заступник міністра торгівлі і промисловості Ботсвани Р. Н. Моннатоко. — Так, алмазний рудник в Орапі, що став до ладу у 1971 році, дає зараз до 3 мільйонів каратів алмазів на рік. Їх вартість оцінюється в 25 мільйонів рандів. Це — друга за розмірами у світі алмазна трубка, і Ботсвана має широкі перспективи дальшого зростання виробництва алмазів. Мідно - нікелевий комплекс в Селебі - Пікве, який діє з 1973 року, щороку дає до 17 тисяч тонн нікелю, 15 тисяч тонн міді і деяку іншу продукцію. У 1973 році розпочалась експлуатація родовища вугілля у Морупулі, запаси якого становлять 5000 мільйонів тонн. Поблизу від нього розташоване ще одне велике родовище вугілля. В найближчі роки передбачається розпочати його розробку.

Хоча значна частина підприємств гірничодобувної промисловості перебуває в руках іноземних компаній — в основному американських, англійських і південно - африканських, уряд Ботсвани поступово розширює свою частку участі в одержанні прибутків, які вже збільшилися у 7 разів.

За роки незалежності у Ботсвані виріс значний державний сектор, що включає енергетичну корпорацію, корпорацію водного господарства, управління житлового будівництва і прокладання шляхів. Сюди слід віднести також різні кооперативи, у тому числі комерційні, споживчі, по закупівлі худоби і ряд сільськогосподарських, що фінансуються центральним урядом.

Великі перспективи має Ботсвана щодо розвитку туризму, адже це чи не найбагатша країна за кількістю представників тваринного світу. Якщо до завоювання незалежності прибутки країни від туризму становили півмільйона рандів, то зараз вони дорівнюють майже 6 мільйонам.

Проте економіка молодої республіки залишається вразливою. Вона доступна для проникнення іноземного капіталу, особливо південноафриканського та англо - американського. Багато в чому це пояснюється географічним положенням Ботсвани, оточеної кільцем расистських режимів. Щоб мати можливість контролювати операції іноземного капіталу, ботсванський уряд наприкінці серпня ввів власну грошову одиницю — пула, яка замінила ранд. Цікаво, що слово «пула» мовою ботованців означає «хай буде дощ!». Цим словом мешканці країни за традицією вітають один одного, бажаючи всього доброго. Воно і на гербі Ботсвани.

Для дальшого економічного розвитку республіки матиме велике значення шосейна дорога «Ботзам» (Ботсвана—Замбія), яка будується і з'єднає обидві країни через крихітний (всього 10 кілометрів) відрізок спільного між ними кордону на річці Замбезі. Ця дорога, заявив Р. Н. Моннатоко, з'єднає Ботсвану не тільки із Замбією, а через неї і з іншими країнами незалежної Африки — Анголою, Заїром, Конго, Танзанією, Кенією, Угандою, Мозамбіком. Введення в дію «Ботзаму», що намічається на наступний рік, стане значним кроком на шляху республіки до економічної незалежності.

А. РАЧКОВ,
кореспондент ТАРС.

● **МАДРІД. Трудящі Іспанії не припиняють боротьбу за свої життєві права. У центрі іспанської столиці відбулася масова демонстрація працівників телеграфного і телефонного зв'язку, які вимагали відновлення на роботі їхніх товаришів, звільнених за участь у демонстраціях. Серед учасників були жінки і діти робітників та службовців, які постраждали від засилля властей і підприємців.**

Телефото ЮПІ—ТАРС.

ВИЩА ОСВІТА В ЧССР

ПРАГА, 29 вересня. (Кор. ТАРС). Новий навчальний рік почався у вищих навчальних закладах Соціалістичної Чехословаччини. Майже 130 тисяч студентів, у тому числі понад 20 тисяч першокурсників, заповнили аудиторії і лабораторії університетів та інститутів.

З нинішнього навчального року починається поступова перебудова структури і змісту підготовки спеціалістів відповідно до рішень XV з'їзду КПЧ і довгочасної програми розвитку освіти в Чехословаччині, затвердженої президією ЦК КПЧ і урядом ЧССР. Ця програма передбачає, насамперед, послідовне застосування ідей марксизму - ленінізму як наукової методології, посилення марксистсько - ленінської підготовки спеціалістів вищої кваліфікації.

І. МАСЛЕННИКОВ.

З ТЕЛЕТАЙПА ТАРС

БЕРЛІН. Понад 50 тис. гостей побувало на традиційній виставці досягнень молодих новаторів Берліна. У столичному залі імені В. Зеєленбіндера було представлено більше тисячі експонатів, зроблених умілими руками юнаків і дівчат.

Однією з цікавих подій нинішньої виставки була зустріч керівників берлінських підприємств з «майстрами завтрашнього дня» — так тут називають молодих винахідників. Вони обговорювали проблеми впровадження винаходів у виробництво. Спеціалісти високо оцінили показані експонати, про що свідчить укладення договорів про використання на підприємствах столиці ряду приладів і агрегатів. Разом з молодими берлінцями в залі імені В. Зеєленбіндера демонстрували свої досягнення їх друзі з Москви, Варшави, Праги і Будапешта.

НЬЮ-ЙОРК. Зростає безробіття серед американської молоді. За даними бюро трудової статистики міністерства праці, в серпні майже 20 процентів молодих американців віком від 16 до 19 років, або 1,8 млн. чоловік, офіційно вважалися безробітними.

Рівень безробіття в середньому по країні становить тепер 7,9 процента всього самодіяльного населення.

САН-ХОСЕ. Тут проходить зустріч студентів країн Латинської Америки і Карибського басейну, організована з ініціативи Міжнародного союзу студентів і Латиноамериканської континентальної організації студентів. Представники Колумбії, Венесуели, Панами, Куби та ряду інших країн, які беруть в ній участь, виступають за зміцнення союзу студентів з усіма демократичними силами континенту, що борються проти імперіалізму і фашизму.

Делегати закликали до активізації боротьби за демократизацію системи освіти, проти імперіалістичного засилля в національній культурі латиноамериканських країн, за надання народам цих країн права вільно розпоряджатися своїми природними ресурсами.

Учасники зустрічі палко вітали рішення про проведення XI Всесвітнього фестивалю молоді і студентів у 1978 році на Кубі.

ТАРС.

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ВИБІР

Обличчя західнонімецьких міст і населених пунктів визначають в ці дні не стільки традиційні рекламні оголошення торговельних та інших компаній, скільки яскраві передвиборні плакати і лозунги різних партій.

Виборча кампанія на Рейні вступила в завершальний етап: 3 жовтня відбудуться чергові вибори в бундестаг. Їх результат матиме значення не тільки для ФРН. Адже від того, хто стане на ближчі чотири роки біля штурвалу боннського державного корабля, в чималій мірі залежатиме політичний клімат на всьому нашому континенті.

Дуже складне і багатогранне соціально-політичне тло, на якому ведеться в ФРН нинішня виборча кампанія. Незважаючи на деяке пожвавлення економічної кон'юнктури, в країні майже мільйон безробітних (приблизно 4 процента працездатного населення). Понад 80000 молодих людей у віці до 20 років не можуть знайти ні роботи, ні місця для одержання фаху. Безупинно зростають ціни, тарифи на комунальні послуги. За останні п'ять років квартплата зросла на 35 процентів.

На політичній арені останнім часом помітно активізувались праві сили, в тому числі реваншисти і неонацисти. Влітку по всій країні прокотилась хвиля реваншистських зльотів, в яких безпосередню участь взяли багато хто з керівних діячів партії великого капіталу ХДС/ХСС. На зборищах знову прозвучали абсурдні претензії до сусідів Західної Німеччини.

В боротьбі за владу в Бонні беруть участь дві головні сили: нинішня урядова коаліція соціал-демократів і вільних демократів на чолі з заступником голови СДПН, канцлером ФРН Г. Шмідтом та опозиційний блок ХДС/ХСС, від якого на пост канцлера висунутий голова ХДС, прем'єр-міністр землі Рейланд-Пфальц Г. Коль. На передвиборних з'їздах всіх партій, що відбулись весною і літом, прийняті виборчі програми.

Коаліційні партії СДПН-ВДП висловились в них за продовження курсу на розрядку, співробітництво, дальшу нормалізацію відносин між ФРН і соціалістичними країнами, за ефективне виконання хельсінкських домовленостей. Вони підкреслили, що політиці розрядки напруженості «немає ніякої альтернативи». Разом з тим, проте соціал-демократи і вільні демократи виступають за посилення блоку НАТО, прискорення процесу інтеграції Західної Європи, зміцнення зв'язків ФРН із Західним Берліном і т. д. На їхніх програмах помітний тиск реакційних сил.

Опозиційний блок, навпаки, прагне в ході виборчої кампанії заневнити бундесбюргера в тому, що саме ХДС/ХСС є гарантом стабільності і правопорядку в Федеративній Республіці. Залякуючи дрібного буржуа уявною погрозою «соціалізації» країни у випадку перемоги на виборах СДПН, християнські демократи ведуть передвиборну боротьбу під демагогічним лозунгом «Свобода замість соціалізму». До того ж вони бажаючи використати невдоволеність західних німців зростанням дорожнечі і безробіття, звалюють всю провину за це на нинішній уряд.

У зовнішньополітичній галузі опозиційні партії намагаються поставити під сумнів доцільність для ФРН «східної політики» СДПН—ВДП, вигідність економічного співробітництва із соціалістичними країнами, намагаються дискредитувати підсумки загальноєвропейської наради в Хельсінкі. Гучніше за всіх про неіснуючу «радянську загрозу» кричить лідер ХСС Ф. Й. Штраус та крайні праві, що групуються навколо нього.

Окремо слід сказати про роль так званої «Співтовариства дій — Четверта партія» (СДЧП) та неонацистської НДП.

СДЧП, що об'єднує в своїх рядах крайні праві і реваншистські елементи, фактично пропагує реакційний курс Штрауса і тим самим в передвиборній кампанії грає на руку ХДС/ХСС. Проте побоюючись, що на виборах вона не подолає 5-процентний бар'єр, СДЧП в останній момент зняла своїх кандидатів з тим, щоб її потенційні виборці проголосували за блок ХДС/ХСС, який прагне одержати абсолютну більшість голосів. (Нагадаємо, що, згідно з існуючою в ФРН виборчою системою, партії, які зібрали на виборах менше 5 процентів голосів, не одержують мандатів у бундестазі). Саме тому «четверта партія», певно, урахувавши поради Штрауса, не ризикнула прямо брати участь у виборах, щоб не відбирати голосів у ХДС/ХСС. Проте вона активно пропагує лозунг опозиції — «змінити лівий блок у Бонні», тобто нинішню урядову коаліцію.

А втім, слід сказати, що програми всіх традиційних партій, представлених у бундестазі, пройняті антикомунізмом і націоналізмом. Це, мабуть, особливо характерна риса нинішньої виборчої кампанії. Йде ніби змагання в націоналізмові і роздуванні антикомуністичних настроїв. Політичні спостерігачі демократичного напрямку висловлюють побоювання, що такий характер виборчої кампанії може зоставити негативний слід в свідомості людей. Справа в тому, що до непереборених ще, старих забобонів вона додає нові упередження.

Демократичні сили ФРН усвідомлюють небезпеку, яка виходить з антикомуністичного ажіотажу і з нападів реакції на політику розрядки.

В обстановці постійних переслідувань та дискримінації, жорстоких нападок з боку ворожої буржуазної пропаганди веде передвиборну боротьбу Німецька комуністична партія. Її лозунг — «За мир, свободу, соціалізм, за право на труд, за припинення зростання цін!». У виборчих списках НКП — понад 570 кандидатів: керівники та активісти партії, прості робітники, громадські діячі, представники інтелігенції. Виступаючи днями на прес - конференції в Бонні, голова НКП Г. Міс заявив, що своє головне завдання комуністи вбачають у тому, щоб використати вибори в інтересах широких мас західнонімецького населення. Ми прагнемо того, відзначив він, щоб ФРН не була осередком реакції і консерватизму. Наша країна повинна відігравати конструктивну роль в міжнародному житті, брати активну участь в процесі розрядки напруженості, сприяти наданню цьому процесу необоротного характеру.

Отже, виборча кампанія в ФРН вступила в «гарячу фазу». В неї вже включились головні сили всіх партій. Канцлер Г. Шмідт і голова СДПН В. Брандт у вересні брали участь у 180 передвиборних заходах. Лідери протиборствуючого табору Г. Коль та Ф.-Й. Штраус запланували на вересень близько 300 передвиборних виступів. Впадає в око активність і напористість керівників опозиційного блоку. Всі їх дії підкорені одній меті: постаратись саме зараз вирвати владу в Бонні. Адже не секрет, що для ряду діячів опозиції програш на цих виборах фактично означав би закінчення їх великої політичної кар'єри.

З жовтня до виборчих урн повинні піти 41,6 мільйона громадян ФРН. Все більше людей тут усвідомлюють, що на нинішніх виборах вирішується не просто питання про те, яка партія прийде до влади. Мова піде про майбутнє Федеративної Республіки на світовій арені, в якому напрямку піде її дальший розвиток. Західнонімецьким громадянам доведеться прийняти вельми відповідальне рішення.

А. УРБАН,
кореспондент ТАРС.

ФАКУЛЬТАТИВ АКТИВІСТА

В усіх комсомольських організаціях ідуть звіти і вибори. Винятком складають тільки школи, де збори відбуваються разом зі «зміною поколінь» — наприкінці навчального року.

Саме такої пори одержали ми торік листи двох комсомольських активісток. Тетяну Горобець з Новомосковщини вперше обрали членом комітету комсомолу. Люба Дубина — досвідчений ватажок, очолювала шкільну комсомольську організацію, в числі переможців змагання була сфотографована біля Прапора Перемоги у Москві.

Листи, об'єднані загальною рубрикою, видалися нам корисними й для інших старшокласників.

ПОЧАТИ Б З ДИСПУТУ

На звітно - виборних зборах мене обрали до шкільного комітету комсомолу. При розподілі обов'язків доручили культмасовий сектор.

Звертаюся з проханням допомоги. Буду відвертою: у нашій школі за звітний період 1975-76 рр. не відбулося жодного диспуту, а ця форма видається нам цікавою, вона популярна у молоді. Ми, культмасовий сектор, хотіли б провести кілька цікавих диспутів, але не знаємо, як їх підготувати (особисто мені не доводилося бути присутньою на таких заходах).

Скажімо, яку тему обрати, як його проводити?

Тетяна ГОРОБЕЦЬ.

с. Піщанка.

Новомосковського району.

НЕ ТІЛЬКИ ІСТИНА...

Трохи сумно, але надходить час і нам, сімнадцятирічним «ветеранам», десятикласникам, добровільно складати свої комсомольські повноваження. Зовсім юні піонери чотирнадцятип'ятнадцяти років уперше стануть комсоргами класів, членами комітету комсомолу. Важко після піонерського загону одразу взятися до такої дорослої справи — керівництва комсомольцями.

З чого почати? Це перше і найважливіше питання, яке ставлять перед собою новачки. Саме в цей час їм потрібна допомога, щоб збагнути романтику комсомольської роботи, не лякатися невдач.

Найперша рекомендація новим активістам — якомога ширше використовувати періодичні і комсомольські видання, знаходити необхідне, цікаве. При тім навчитись працювати з олівцем в руках. Тільки той комсомолець, для якого самоосвіта стала потребою, хто день у день підвищує свій політичний і культурний рівень, може стати справжнім ватажком.

Якщо тебе обрали секретарем комсомольської організації, або членом комітету, розпочинай свою роботу одразу ж. Перш за все варто обмірковувати приблизний план заходів на найближчий час, кому з помічників можна доручити якусь відповідальну справу. І наступного ж дня на зборі активу (класного бюро чи штабу, керівництво яким тобі доручено) обговорити цей план. Якщо товариші побачать, що ти зацікавлено взявся до діла, вони неодмінно відгукнуться.

Щоб захопити комсомольців, спробуй внести у роботу організації нову нотку: провести конкурс, влаштувати зустріч тощо. Наприклад, можна запросити до школи молодого поета чи чемпіона міста з певного виду спорту. Або організувати огляд кращої сатиричної газети.

Можна провести серед учнів невеличку анкету: «Які цікаві справи ти пропонуєш для роботи нашої організації?». Скільки буде цінних пропозицій! До плану слід заносити найцікавіше, причому, те, що вам буде під силу здійснити.

Однією з поширених форм роботи в шкільній комсомольській організації є диспути. Вони привчають старшокласників до самостійного мислення, викликають на відвертість. Адже не секрет, що в багатьох комсомольських організаціях юнаки і дівчата, які стримуються у висловленні своєї думки, немов бояться, що вона може бути неправильною. А якщо між комсомольцями розгориться справжня суперечка, коли кожен підтверджує сказане фактами, тут вже напевне не змовчиш.

Саме такі бесіди і звуться диспутами. Теми бувають найрізноманітнішими: про кохання, про колектив, антирелігійні і просто про сучасність. Головне — обрати такий предмет обговорення, який найбільше зацікавить учасників. Найкраще проводити диспути для невеликого гурту людей (15—30 учнів, які добре знають один одного, ще ліпше — один клас), щоб свої думки висловлювали вільно. Добре, коли зал, де відбувається диспут, буде відповідно оформлений.

Ось декілька диспутів, які мали успіх у нашій школі й, зокрема, в нашому класі: «Що означає бути дорослим?», «Що таке дружба?», «Що значить бути борцем сьогодні?..».

Наприклад, на останньому диспуті були обговорені такі питання: Чи минула епоха борців? Твої інтереси, інтереси суспільства. Чи співпадають вони? Для чого жити? Як жити? Мета життя? Щастя важких доріг. Що це значить? Як ви розумієте вислови «відповідно духові часу», «вміти жити»? В чому значення вимоги «не проходьте мимо»? Колектив і особистість. Чи завжди колектив відповідальний за життєву позицію особистості?

Але не можна сказати, що при розгляді тієї чи іншої теми всі повинні дотримуватись саме цих питань. Організатор диспуту краще знає, що найбільше цікавить його учасників, які питання слід додати, а які відкинути.

Крім того, є теми, що вимагають грунтовної підготовки. Яка ж буде користь від диспуту, коли учні лише посперечаються, так і не дізнавшись, нічого нового? Тому з «макетом» диспуту учасників слід ознайомити заздалегідь, щоб старшокласники добре їх осмислили. Не завадить дати комусь навіть доручення добре підготувати те чи інше питання, використавши різні журнали, матеріали газет і т. п. Але ні в якому разі не можна відповідь на питання читати з папірця. В молодіжному товаристві найвище цінується думка, висловлена від душі. Успіх дискусії, насамперед, залежить як від обраної теми, правильно дібраних питань, так і від ведучого. Найкраще, якщо ним буде ваш ровесник, ця людина повинна бути ерудованою, вміти аналізувати висловлені міркування, щоб вивести учасників диспуту на правильні позиції. Тому, готуючись до заходу, варто попередньо порадитись з учителями, батьками.

В нашій школі диспути надзвичайно популярні. В суперечці народжується не тільки істина, а й пробуджується почуття поваги до друзів, раптові відкриття рис у характерах однокласників.

Любов ДУБИНА,

колишній комсорг школи, випускниця СШ № 21.

м. Дніпродзержинськ.

Цікава розмова. Фото В. Шеховцова.

СТОРІНКА ДЛЯ ПІДЛІТКІВ

СТОРІНКА ДЛЯ ПІДЛІТКІВ

«Дякуємо вам завжди»

ВЧИТЕЛЬКО МОЯ...

У мене в руках фотокартка: дві старенькі, такі рідні жінки дивляться на нас — своїх учнів.

Це мої вчительки. Одна з них вперше познайомила з мудрістю букваря, друга була класним керівником 10-Б — нашого класу, який через два дні після випускних екзаменів почув про війну.

Не знаю, кому спало на думку зібрати до рідної школи випускників 1941 року, але на листівки Ліди відгукнулись усі! Усі, крім тт, хто вже ніколи не відгукнеться.

Напередодні нового навчального року до СШ ім. Кірова Апостолового з'їхалося близько 30 однокласників. Вірніше, двох класів. Радість зустрічі з молодістю, з учителями, з рідною школою була такою великою і щирою, що ніхто не звертав уваги на мереживо зморщок на обличчях, на памороззь у косах. Не дивно. Тридцять п'ять років минуло, а бачились, коли не було й вісімнадцяти.

Вітали нас класний керівник Марія Григорівна Вовк (ця зустріч — сюрприз до її сімдесятиріччя), вчителька математики Катерина Іовна Бутенко, учителька географії Одарка Іванівна Зуй та перша вчителька Домна Іванівна Штепа.

І ось лунає дзвоник. Як і колись, він покликав нас на урок, розсадив на свої місця. Стримуючи хвилювання, Марія Григорівна взяла журнал 10-Б. Тільки не буде вона сьогодні розповідати ні про Дарвіна, ні про Мічуріна. Сьогодні знову — екзамен. Екзамен учням і учителю.

По-різному склалось життя в однокласників. Війна, фронт, окупація. Чужі краї, визволення. І успіхи в праці, навчанні. Діти і онуки...

— Щось замало вас сьогодні у класі, — каже Марія Григорівна. — Втім, як годиться, почнемо по черзі.

— Атіленцева, Вовк, Довженко, Друї, Козаченко, Копко...

— Я, я, я...

— Блідний, Калтур, Штепа, Кібець, Чорнявський...

Тиша. Потім, не змовляючись, всі встаємо, вшановуючи пам'ять друзів, які загинули в боротьбі з німецькими загарбниками. Тяжко дивитися на Домну Іванівну, на її невимовне горе — син, Сергій Штепа, теж поліг смертю хоробрих. Мовчки беремо квіти, йдемо до Вічного вогню в центрі міста.

— Сьогодні у нас урок про життя, — оголошує вчителька. І всі по черзі розповідають про свої трудові і бойові справи за роки після випуску.

Учасники війни, серед них Ніна і Таня, розповіли про бої за Сталінград і Берлін, про визволення Апостолового, лікування в госпіталі, який розміщувався тут, в СШ № 3.

До речі, чи знаєте ви, учні СШ ім. Кірова, що в нашій школі був польовий госпіталь легендарної 8-ї гвардійської армії, тієї самої 62-ї Сталінградської, якою командував Маршал Чуйков?

Розповіли наші друзі про тяжкі роки окупації, життя в неволі і боротьбу з фашистами.

Згадали своїх учителів — фізика й історика, які віддали життя за незалежність Батьківщини. Ми дуже любили Захарія Івановича. Його уроки історії вчили нас жити і працювати, боротись і вчитись, як це робили герої Жовтня і громадянської війни. Чи знаєте ви про це, нинішні випускники і учні нашої Кіровської?

Певно, знаєте.

Із присутніх випускників вогненного 41-го більше половини одержали вищу освіту. Серед них — бухгалтери заводів і плановики радгоспів, інженери-металурги і агрономи, вчителі і медичні працівники, журналісти і колгоспники.

Та головний висновок з наших звітів зробила Марія Григорівна: «Мої любі учні, мої діти! Ви всі на «відмінно» витримали великий екзамен життя. Дякую вам, що в роки війни ніхто з вас не звернув на манівці, а потім всі ви вийшли на передові рубежі п'ятирічок!».

А мені хочеться сказати у відповідь: «Спасибі вам, наші вчителі, наша рідна школо! Ви вчили нас йти правильним шляхом ленінської партії, і ми не соромимося вголос говорити цих високих слів».

Дякуємо вам не лише напередодні свята вчителя. Дякуємо вам завжди.

Г. ШЕПЕЛЬ.

м. Павлоград.

ОСТАННІЙ ТВІР

ЩАСЛИВОГО ВІТРУ, МРІЄ!

Впевнено біжить перо Наталки Тимошиної. «Хочу бути вчителькою. Працювати в школі — моя давня мрія».

Задумалась Надійна Глущук. Її мета — лікувати людей. Чуйна до болю іншого, до біди, хоче вона присвятити себе одній з найблагороднішх справ — відновлювати людям здоров'я, а з ним дарувати і добрий настрій, радість.

Захоплений Юрко Загоруйко: «Не уявляю свого майбутнього без моря. По закінченні школи хотів би вчитися в морехідній школі у Астрахані».

Тихо в класі. Спостерігає за учнями Людмила Савелівна Ковальова. Це її 10-А, такий рідний і близький. Здається зовсім недавно схилялись вони над зошитами, старанно виводили перше слово. Невже вони так швидко виросли!

...Відшуміло, відхвилювалось гаряче абітурієнтське літо. Приходять вихованці Людмили Савелівни, телефонують, пишуть. При згадці про них світла усмішка збирає біля її очей ласкаві зморшки.

Вона вірить у своїх вихованців, і в тих, хто як Наталка Тимошина, Світлана В'яткіна, Сергій Гетьман, Катя Афанасьєва, Іра Процветова, Аня Нютіна, Юрій Загоруйко, Люда Шелест сіли на студентську лаву. І в тих, хто в робітничому колективі як Іра Радченко, Надійна Глущук, Сашко Лисенко, Дмитро Левитський, Алла Голуб чи Оля Гонюк, сполучаючи роботу і навчання перевірять свою вірність мрії. Вона певна, що де б не були її учні, вони будуть справжніми людьми, знайдуть свою стежину.

Коли у Володі Грицая була перша зарплата, він поділився своєю радістю з нею, класним керівником. Для Володі це була подія — одразу після школи прийшов він до Криворізького ордена Леніна металургійного заводу імені Леніна. І зустрів там робітничого вчителя — бригадира Семена Петровича Білого. Молодий робітник відчуває себе своїм у заводському колективі. Тут йому прищеплюють почуття робітничої гордості, поваги до праці тих, чиїми руками створюється народне багатство.

Впевнено простує Володимир стежкою від прохідної. Обабіч — квіти й дерева, посаджені і доглянуті дбайливими робітничими руками. Він радий, що знайшов своє місце серед дужих, надійних людей.

Л. ШЕХОВЦОВА,

випускниця 16-ї школи.

м. Кривий Ріг.

СКАЖИ, «ГРЕНАДО»

ЯК ДОСЯГТИ КОМФОРТУ?

Здрастуй, редакціє! Прошу надрукувати мого листа. Я навчаюсь в 9—Б класі Курилівської середньої школи Царичанського району. І ось нещодавно нам повідомили, що буде один клас із 45 учнів. Вже навчаємося разом. Сидимо лише в 11-му кабінеті, бо це найбільший клас, та й то часом по троє за партою. На уроках парко, кімната не провітрюється. Вгорі у вікні трохи надбита шибка, Коли відчиняються двері — протяг, можна застудитися.

А що казати про знання? Матеріал важкий, за урок встигають запитати двох учнів. Та й до школи йдеш, аби скоріше відсидіти шість уроків. Зовсім немає охоти навчатися. Раніше я мріяла вступити після школи до інституту, тепер весь час шкодую, що не пішла після восьми класів до технікуму. Адже грунтовних знань я не зможу одержати, бо йду на уроки і думаю: «Може, минеться?!».

А якщо й одержу двійку, то де певність що «незадовільно» не стоятиме й за чверть, хоча можу мати й п'ятірку. А два класи дев'яті можна було залишити — кабінетів і вчителів у школі вдосталь.

Відчуваю себе чужою в цьому класі. А доведеться ж навчатись два роки. Кажуть, що нині потрібна всім середня освіта. Швидше на завод підеш працювати, аніж будеш думати про інститут. Не те що вищої, а й середньої освіти як слід одержати ніяк. Напевно все.

Н. КОВАЛЕНКО.

На няньок нині—дефіцит

Будь ласка, надрукували. А навіщо? Н. Коваленко гадає: для того, щоб понад сто тисяч читачів газети побачили, в яких неймовірно важких умовах доводиться дев'ятикласникам Курилівської школи дертися по крутих стежках науки. І звичайно ж — поспівчували, що про битий шлях їм лишилося тільки мріяти.

Застерігаємо одразу: не кваптеся співчувати. Як повідомили нам із Царичанського відділу народної освіти, цього літа ще у трьох середніх школах району — Бабайківській, Чаплинській, Прядівській склалося з дев'ятикласниками становище, подібне до Курилівської.

За положенням шкільного статуту нормальна кількість у дев'ятих-десятих класах — тридцять п'ять осіб. Ділити ж трупу з сорока п'яти учнів не дозволяє фінансова служба. На серпневій педагогічній нараді директорів попереджено, що «перенаселенню» класів можна запобігти, передавши зайвих учнів сусіднім школам.

Скажімо з тієї-таки Курилівської дев'ятикласники могли б перейти в Єлизаветівську (за три з половиною кілометри, ходить автобус). Усе це повинні були розтлумачити учням на місцях.

Та, зрештою, річ не в цім. І листа опубліковано не для того, щоб спростувати його довідкою (сільських школярів можна зрозуміти — те, що для міста є звичайним явищем, для них 45 учнів у класі — це вже занадто). Він зацікавив нас споживацькими настроями майже дорослої людини.

Певна річ, працювати за партою самій зручніше, аніж ділити часом її на трьох. І від двадцятьох у класі не стане так парко, як від 45. Якщо ж цю арифметичну логіку продовжити аж до «вершини» мрії — інституту, то доведеться назавжди відмовитися від вищої школи. Там, в аудиторіях, бувае, сидить по сто, а то й більше студентів, і не завжди на кожного є персональний стіл.

Індивідуальним робочим місцем забезпечують саме на заводі, якого найбільше жахається Н. Коваленко. До речі, саме на виробництві є й інша перевага — щоденний контроль за якістю виконаного завдання, і, випадково одержана «двійка», чи то пак брак, не буде єдиною «оцінкою» за квартал.

Тільки Н. Коваленко «арифметика» ця ні до чого. Дівчина, певно, уявляє, що наука — ніби дарунок на день народження. А досі вважалося, що до знань прагнуть, здобувають важкою щоденною працею.

Ми з тобою, товаришу Лучо!

солідарність

14 вересня Генеральному секретареві Комуністичної партії Чілі виповнилося шістдесят років. Мільйони радянських школярів відгукнулися на день народження мужнього товариша Лучо листами, листівками, відозвами... По школах області відбулися мітинги солідарності, трудові десанти, виставки політичних плакатів, вечори чілійської пісні. Повідомлення про те, як відзначили ювілей великого чілійця, одержала й «Гренада».

Понад тисячу днів фашистська хунта тримає Луїса Корвалана за мурами в'язниці. Та голоси правди, голоси боротьби за визволення товариша Лучо і його вірних побратимів пробиваються через грати та колючий дріт концентраційного табору Трес-Аламос.

Ми, спадкоємці великого Жовтня, зичимо Луїсу Корвалану здоров'я, бадьорості, непохитної витримки в його великій боротьбі. Товариш Лучо для нас є прикладом полум'яного борця - комуніста.

На мітингу підтримки чілійських патріотів ми вирішили працею довести нашу одностайність, і кошти, зароблені за день у радгоспі «Степовий», переказати в Фонд солідарності з демократами Чілі. Ми знаємо про їхню боротьбу, ми віримо в їхню перемогу.

Учні Костромської середньої школи.

Апостолівський район.

І ЖИВЕ У ХАТІ ЛІТО

ЗАХОПЛЕННЯ

Невисокий він і худенький, але великі руки з довгими міцними пальцями і шорсткими долонями свідчать, що це людина сильна і цілком самостійна. Поважно, зі знанням справи розповідає, як цього літа ставили вони з батьком нову чотирикімнатну хату, клали цеглу, слали підлогу, тесали рами і двері. Хоча зеленоблакитні очі в пухнастих рудих віях, насмішкуваті губи, на які позбігали з носу та щік густі веснянки, так і промовляють, що хлопець непосидючий і зовсім ще юний.

Це — Миколка Горобець. І прізвище у нього дуже влучне. Бо справді жвавістю і зовнішньою незалежністю нагадує він горобчика.

Все для нього зараз — відкриття. Незнайоме велике місто, куди приїхав вчитися з Вінничини, новий світлий корпус п'ятого ПТУ, гуртожиток, де мешкає разом з друзями, предмети, які опановують вони в сучасно обладнаних кабінетах і лабораторіях.

І лише майстерні, куди двічі на тиждень приходять хлопці на практику, йому близькі, як рідна домівка. Там, у селі, батько — колгоспний столяр збудував майстерню з двома верстачками — токарним і деревообробним, в якій четвертокласник Колько зробив свою першу табуретку. Він пофарбував її в зелений колір (щоб завжди у хаті жило літо!), і відтоді його пристрастю стало свіжообстругане в пахощах смоли і лісу дерево. Майстрував стільчики для малих братів і сестрички, виточував їм рушники, для Юльки складав віночок. І батько взяв його помічником.

У хаті в них все виготовлене руками тата і сина. Карнизи над вікнами, велика полірована шафа, для якої придбали в крамниці лише дзеркало. Полички, стіл, рами на портретах. Навіть верстат для плінтусів робили самі. Не Миколка обирав собі професію — вона увійшла в його життя дитячим захопленням, переросла у потребу.

Коли людина щаслива своєю роботою? Напевне, коли бачить, що її наслідки важливі і всім потрібні. А ще коли ремесло твоє сполучається з мрією і сподіванкою знайти своє місце в житті. Саме так склалося воно у Миколки. І він вважає себе людиною, цілком щасливою. Бо за три роки, закінчивши училище, стане він не просто столяром, а ще й будівельником. Професія його так і називається: столяр будівельний.

Хлопці - першокурсники з шостої групи розпочали нещодавно практику. І першим завданням було зробити табуретку. Миколка тільки раз глянув на дошку, де майстер намалював креслення і розміри, а потім жодного разу не підвів голови, захопившись роботою і спогадами. Тієї миті з'єдналося для нього давно сподіване коло — звичне, приємне і необхідне. Далека домівка з майстернею, засипаною свіжою стружкою, і училище, де можна майструвати до самозабуття. Батько, який вчив тримати в руках інструмент, і майстер, що уважно стежить за рухами хлопця. Маленькі земляки-хлопчата, що по черзі зосереджено і заздрісно совались на його першому ослінчику, і нові друзі, з якими пов'язаний він тепер спільним захопленням.

Від думок Миколка одірвався аж коли на підлогу поставив готовий стільчик. Він першим впорався із завданням.

Виряджаючи сина до училища, Василь Федотович нагадав: «Як вернешся на канікули, ставитимемо паркан, без тебе не починатиму». І Миколка старається. В думках він бачить себе, як приїде додому, зайде до майстерні і злагодить такий дарунок, що й батько зачудується.

Н. ВЕСЕЛКА.

На знімку: Миколка. Фото В. ШЕХОВЦОВА.

НАСТРОЄВЕ

СТЕПОВІ ЕТЮДИ

1.

Не йшла — пливла степом назустріч сонцю. А вітер ніби вгадував її бажання: лоскотав руки, теплою хвилею обіймав всю стрункУ постать, пестив обличчя, тріпочучи віями, заплітав у хвилі кіс жайворову пісню.

Знав-бо — це останні його дні. Бо вже полинові килими, що оксамитні озерами стеляться під ноги юній гості, п'янять своїм диханням, благають дощу. Жаданий дощ ставав для трав зими посланцем. Вітер хотів сказати їм це і обплутував серпанком бабиного літа, підхоплював ніжними долонями осокорові сльози, і ніс у степ. Золотавий листок неспішно спускався в полиновий затишок і шурхотів поміж стеблами: «Осінь прийшла, осінь прийшла»... а разом з травами слухало ту мову дівча. Дивилося на дорогу, яку з обох боків заколисували посріблені скроні дерев; на курний степовий шлях, в мареві якого викупувалися промені передзахідного сонця, і хотілося їй обійнятися з вітром і пошугати у верховітті отих тополь, які з дитинства вели незвіданими шляхами до краси.

2.

Морю забаглося, щоб його побачили степовики, і воно прийшло до них у весняному буянні трав. Котилося хвилею ковили до самісіньких хат, збурунювалося пінно сон-травою у відповідь на закохане шепотіння вітру, підмовляло сп'янілу від щастя озимину захлюпнути своєю зеленню гору, біля підніжжя якої та росла: вона ж-бо сильна — зиму перемогла. А озимина не слухала степового моря, вона ловила сонячних зайчиків і росла, бо зайчики все далі тікали від її обіймів.

Обурилось море, піднімало гребені, виплюскувало солоно-прілі запахи розімлілої землі і в розпачі слабло. Волало до хмар, щоб забрали, бо степовики його не розуміють — їм дорожчий запах чебрецю. «А ти в землю заховайся, — порадили морю хмарки - пустунки, — все ж ближче, ніж до нас».

І море послухало — сховалося в землю. Тому тепер далеч малахітового степу синювато - сиза, як обурене море.

3.

Чуєте? Пахне... Землею... То хмаринки її розбуркали. Вони цілий день пливуть над нею — поволі й велично. Видивляються. Де найвтомливіші місця, щоб поплакати, поспівчувати. Вітрисько зажмурився, затих, либонь, втомився пустувати: спрагу логамувати нічим — усе засохлося, що й моці набратися нізвідки. Хмарам воля: заховали сонце і гуляють собі небом.

Парко. Хмаринка буцім у вічі зазирає — Кап! Що це? Кап-кап-кап! Краплі! Земля жадібно почала дихати. Кап-кап, кап-кап... Частіше і частіше видзвонюють краплини об пожухле листя тарбузів, кукурудзиння. Кап-кап! Дощик теплий-теплий. Дівчинка підставляє обличчя під ласкаві дощові цівки і витанцьовує. Дощ заплутується в її шовковому волоссі, п'яніючи від запаху любистку і ніби прагне кудись утекти. А дівчинка дивується: плаття все мокре, а волосся майже сухе. Весело тріпоче диво-косами і радісно шепоче, вдихаючи: «Дощ...».

М. МАСЮК.

м. Новомосковськ.

ІМ'Я, УВІЧНЕНЕ НА КАРТАХ ЗЕМЛІ

30 вересня 1976 року виповнюється 85 років з дня народження відомого математика, геофізика, географа-мандрівника, державного діяча Отто Юлійовича Шмідта (1891—1956).

„Я СІВ підраховувати—все-таки ж я був математиком. Виявилось, необхідно 1000 років, щоб все намічене подолати... Тисячу років прожити не можна, і все знати неможливо. З болем у душі став я викреслювати те, що, хоч і цікаво, і необхідно, але без чого все ж можна обійтись. Залишив тільки те, без чого не мислив собі шляху в науку. Знову підраховував... Залишилось ще на 250 років!».

Своїм переповненим працею і талантом життям Отто Юлійович Шмідт заперечив правильність цього розрахунку, зробленого ним в студентські 18 років.

20 років тому на 65 році обірвалось його життя. Але чи можна міряти його звичайною міркою?!

Того, що вдалось «подолати» сину дрібного торгового службовця з провінційного Могилева, вистачило б на добрий десяток непересічних людських доль.

У «золотий фонд» науки ввійшла алгебраїчна теорема Шмідта. Подібний внесок під силу зробити лише видатному математику. А історик доведе: О. Ю. Шмідт був діячем, організаторська праця і талант якого залишили яскравий слід в нелегку пору утворення першої робітничо - селянської держави. В роки, коли боротьба за хліб прирівнювалась В. І. Леніним до боротьби за соціалізм, О. Ю. Шмідт — один з керівників Народного комісаріату продовольства. Потім В. І. Ленін підписує декрети про його нові призначення — членом колегії Народних комісаріатів фінансів і освіти.

Повнокровним змістом «окремого» життя могла б стати діяльність О. Ю. Шмідта на ниві культури і освіти, коли він очолював Державне видавництво і Велику Радянську Енциклопедію. ВРЕ була улюбленим дитям О. Ю. Шмідта. Ій, як писали колеги по редакції, він «віддає всі свої сили».

Славу «льодового комісара» здобув собі О. Ю. Шмідт в 30-ті роки. Він організував і очолив найбільші в ті часи експедиції в Арктику: на криголамах «Седов» (1929, 1930 рр.) і «Сибіряков» (1932 р.). Похід на «Сибірякові» довів, що Північний морський шлях, який зв'язує Європейську північ СРСР з Тихоокеанським побережжям, можна пройти за одну навігацію. Експедиція на «Челюскіні» (1933—1934 рр.) привернула до себе увагу всього світу: судно не витримало льодових лещат і потонуло. А що сталося з сотнею сміливців, які висадилися на кригу? «Табір Шмідта» героїчно витримав випробування. Наші льотчики вразили всіх майстерністю і мужністю, евакуюючи челюскінців на «велику землю». Одним з останнім залишив табір О. Ю. Шмідт, хоч мав тяжке запалення легенів. Але через три роки після «челюскінської епопеї» академік (дійсним членом Академії наук СРСР Шмідт обраний у 1935 році) підкорює Північний полюс. За здійсненням блискучої експедиції, яка заснувала на полюсі дрейфуючу станцію, «першому полярникові країни» — і такого титулу удостоївся О. Ю. Шмідт! — присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

Ім'я О. Ю. Шмідта увічнене на географічній карті в назвах острова в Карському морі, півострова на півночі Нової Землі, мису на Чукотці, вершини і перевалу в горах Паміру. Його ім'я носить і інститут фізики Землі Академії наук СРСР. Теорію походження нашої планети, фундаментальні питання космогонії вчений розробляв до останніх днів свого життя, залишивши багатоманітну спадщину: від вражаючих сміливістю гіпотез до класичних прикладних досліджень, подібних, наприклад, розрахункам рудних багатств Курської магнітної аномалії у центрі Європейської частини СРСР.

О. Ю. Шмідта можна зарахувати до тих представників людства, про яких він сказав так: «Були і є люди величезних, всеохоплюючих знань. Леонардо, Ломоносов знали всю науку (і мистецтво) свого часу». Звичайно, знати все в наш вік людині не під силу. Чи такою заперечною залишається ця істина для тих, хто хоча б коротко ознайомився з тим, що встиг зробити О. Ю. Шмідт за свої неповні 65 років?!

С. СНЄГОВ,
науковий коментатор АПН.

Новини

СЛУЖБА НАСТРОЮ

У центрі Дніпродзержинська біля площі Леніна розпочато будівництво четвертого в місті Будинку побуту.

Будь-яку послугу зможуть надати тут у недалекому майбутньому. Окрім перукарні, фотоательє, приймального пункту пральні, ремонтних майстерень на поверхах новобудови розмістяться фабрики головних уборів, індпошиття, одягу, хімчистка.

Працювати в новому будинку побуту буде 212 кваліфікованих спеціалістів.

В. ІНШАКОВ.

КРИЛАТА ЛАБОРАТОРІЯ

Такого ще не було. Вперше в історії цивільної авіації літак ТУ-114 зробив посадку на грунтову смугу. Сріблястий лайнер зробив коло над учбовим аеродромом Криворізького училища цивільної авіації і плавно пішов на зниження.

Це була не вимушена посадка. До цього дня ретельно готувалися. Науковці зробили розрахунки, провели аналіз грунту. «Перегнати» літак з Москви було доручено одному із кращих екіпажів Міністерства цивільної авіації на чолі з командиром — Миколою Павловичем Рябініним.

Віднині ТУ-114 буде учбовою лабораторією для майбутніх спеціалістів крилатої техніки.

В. ЧЕЧЕНКО,
кореспондент Криворізького радіо.

Автоматика на магістралі

Закінчується монтаж поста електричної централізації на станції Полтавка Криворізького відділення Придніпровської залізниці. Відтепер переведення стрілок, що раніше виконувалося вручну, буде автоматизовано. А це означає, що значно покращаться умови праці станційників, підвищиться безпека руху.

Керує роботами інженер Криворізької дистанції зв'язку А. Кличко. Допомагають йому старший електромеханік М. Яготинцев та електромеханік П. Булаш.

А. ЧАПЛИГІН,
наш позаштатний кореспондент.

ВПЕРШЕ В КРАЇНІ

Протягом тижня на Дніпропетровському заводі металургійного устаткування працювала група інженерів конструкторського бюро Ульяновського заводу важких унікальних верстатів.

Ульяновські фахівці погодили і затвердили свою технічну пропозицію на проектування напівавтоматизованих ліній механічної обробки тюбінгів для комплексу цехів, що будуються на заводі.

Це перші в країні лінії такого типу. Вони вигідно відрізняються від діючих. Продуктивність праці зросте вдвічі. Крім того, значно підвищиться культура виробництва, якість продукції.

Новинка цікава ще й тим, що зможе переналагоджуватись на випуск тюбінгів різних розмірів.

З введенням у дію нового комплексу цехів випуск тюбінгів, які так потрібні будівельникам метро, шахт, рудників, збільшиться в кілька разів.

М. СТРИЛЬЧУК.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●

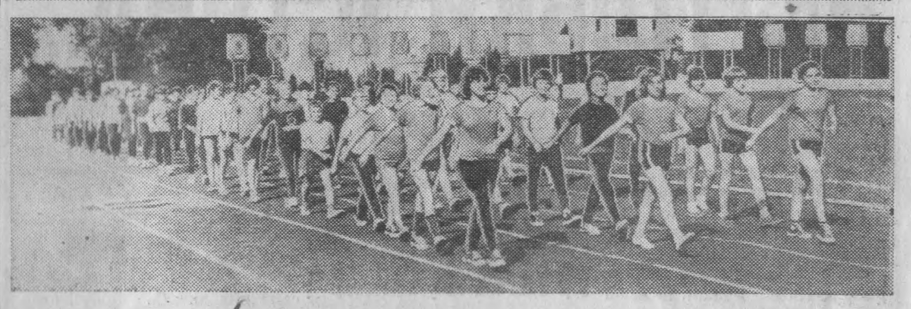

Перемагає масовість

У Дніпропетровську, на стадіоні «Металург» проходили легкоатлетичні змагання школи-інтернату № 1, присвячені піонеру-герою Василю Нарчуку, який загинув в роки Великої Вітчизняної війни.

Чотирнадцята година. Колона школярів клас за класом входить на бігову доріжку. Після параду — перший старт. Змагання розпочали наймолодші учасники — п'ятикласники. В першому забігу перемогла Надя Кайстра. Добре пробігли дистанцію 300 метрів Марина Мисник, Сашко Півень, Сергій Гладченко.

В одному із забігів стрімко вирівається вперед учениця сьомого класу Галя Говдун. Легкий і красивий її біг. Далеко позаду зостаються суперниці.

— Відмінно! — вигукує головний суддя змагань А. І. Белоконев, коли Галя торкається стрічки. І дійсно, відмінно пробігла Говдун. Вона вперше виконала норматив другого дорослого спортивного розряду. На цьому турнірі семикласниця Таня Ушпик виконала норматив третього дорослого спортивного розряду. Добре пробігли О. Сосницький, О. Тихонов, С. Абрамова, О. Камінська і багато інших.

Але найкращий показник на цих змаганнях — масовість. Понад двісті учнів взяли в них участь.

Вже шостий рік присвячують школярі своєму юному герою-земляку спортивне свято. З року в рік хлопчики і дівчатка підвищують свою майстерність, результати.

А весь секрет — у ставленні до спорту. Як учнів, так і їх вихователів. І в першу чергу директора школи Г. С. Глухової.

А. ПОНОМАРЕНКО.

НА ЗНІМКАХ: фінішує Світа Абрамова; переможець першого забігу Надійка Кайстра; парад учасників змагань.

Фото автора.

Оманлива супер зірка

ТАЛАНТИ І ПОКЛОННИКИ

Якось в одній з бесід з декількома юнаками зайшла розмова про сучасну музику. Вершиною музичного мистецтва мої співрозмовники вважали оперу «Ісус Христос» — супер зірка». Вони десь записали її на свої магнітофони і тепер можуть насолоджуватись нею годинами... Але хлопці мали дуже туманне уявлення про зміст опери, і вже й поготів не задумувались про соціальні причини виникнення твору.

ЦЯ НОВА рок-опера, що буквально вибухнула, наче атомна бомба, на Бродвеї у Нью-Йорку, мала грандіозний успіх. Постановка, що відтворює в ультрасучасній манері історію пристрастей господніх, привертає увагу як гостросоціальний вияв життя сьогоднішньої Америки.

Трагедія американської молоді полягає в тому, що прогресивні ідеї суспільного розвитку досі залишаються для переважної її частини таємницею за сімома замками. Юнаки і дівчата мають віддалене, або й зовсім зіпсоване уявлення про вчення Маркса, про ленінізм, про теорію і практику соціалістичного будівництва — підступна реакційна пропаганда наполегливо, з розмахом, нахабно, протягом десятиріч робить свою справу. Але сама навколишня дійсність викриває горезвісний «американський спосіб життя», вселяє в молоді душі відразу до існуючих порядків.

На цьому стихійному русі протесту намагається погріти руки багато лжепророків, головна мета котрих — відвернути молодь від справжньої боротьби. Значного поширення у 60-х роках набув своєрідний американський нігілізм, проповідники якого закликали молодь відмовитися від цивілізації, повернутися до стану дикунства. Головним злом було оголошено технічний прогрес, а ліками від будь-якого лиха — відмову від елементарних норм людської моралі, свободу вживання наркотиків.

Але вже незабаром з'явилися ознаки того, що і це зумисне здичавіння викликає у значної частини американської молоді розчарування і втому.

Ось тут і нагодилися зі своїм «новим словом» проповідники християнської моралі, котрих ще недавно з такою вбивчою іронією висміювали і відкидали молоді американці.

Вони ніби терпляче очікували свого часу, аби перейти до контратак, і схоже на те, діждалися...

Звичайно, сучасні пони досить досвідчені, аби мріяти про банальну реставрацію своїх прийомів ідеологічного впливу. Тож нині господа бога Ісуса Христа підносять молоді вже не як божество, а як «свого до мозку кісток парубка», ровесника і однодумця юних бунтарів.

У Каліфорнії сформувався і став активно діяти новий рух «Христові революціонери» (на американському жаргоні їх звуть також «Христові диваки»). З чисто американським розмахом індустрія і торгівля переключились з виробництва і продажу аксесуарів хіппі на Христові аксесуари. На зміну значкам «Хай живе маріхуана» прийшли значки «Ісус вас любить», «Христос — перший в світі хіппі» та інші.

Як завжди, нова течія пустила своє коріння і в мистецтво. У 1970 році у Нью-Йорку раптом пішла п'єса «Божі чари», присвячена життю Ісуса Христа.

Але найкрупнішою театральною сенсацією була прем'єра «Ісус Христос — суперзірка». Історія рок-опери почалася нібито з незначного — з пісеньки двох завзятих англійців — юного композитора Ендрю Ллойд Уебера, котрому щойно виповнився 21 рік, і 24-річного поета Тіма Райса. В їхньому творі співалося про славного хлопця Ісуса Христа, бунтаря, друга повій і грішників. Підбадьорені запаморочливим успіхом Уебер і Райс написали рок-оперу на цю ж тему. Фірма «Декка» випустила її у вигляді альбому платівок загальним звучанням на 87 хвилин, який розійшовся мільйонними тиражами.

Тут насторожився спритний продюсер Роберт Стігвуд, що незадовго до цього нажив цілий маєток від постановки непристойних вистав («Волосся» та інших). Він зрозумів, що треба кувати залізо, тобто долари, поки гаряче. І зразу ж придбав право на постановку. Показово, як цей «любитель мистецтва» ревно оберігав свою нову власність від замахів інших імпресаріо. Коли заповзятливі австралійські монашки вирішили поставити цю виставу на п'ятому континенті, не сплачуючи належне Стігвуду, він закричав: «Що вони там надумали? Що Ісус належить їм? Хіба вони ніколи не чули, що це за штука — авторські права?». І на задум австралійських монашок було накладено вето.

Що ж забезпечило цій рок-опері такий феноменальний успіх? Передусім хвацькість і безпардонність трактування традиційного релігійного сюжету. Вже з перших хвилин вистави глядач розуміє, що він потрапив аж ніяк не на церковну церемонію: молодий веселий блондин Ісус вистрибує, як чорт із скриньочки, із величезної чаші для причастя. Його оточує балет грішників, а Іуда, у ролі котрого в одному театрі виступав негр (!), вказуючи на Христа, співає арію, що є лейтмотивом рок-опери: «Ця людина, всього лише людина, це не король, він такий же, як усі, кого я знаю».

З євангелійського тексту для відтворення на сцені старанно відібрано і відповідним чином перероблено найбільш виграшні, захоплюючі моменти: зцілення, таємна вечеря, зрада Іуди, відречення апостола Петра та інші. Все це осучаснено. Ірод, наприклад, танцює чарльстон. Але при всьому тому автори і постановники рок-опери умудряються поєднувати нарочиту приземленість сюжету з поважним ставленням до основ християнської філософії, і в кінцевому рахунку Ісус Христос залишає у глядача відчуття великої моральної сили, пробуджує прагнення поближче прилучитися до його вчення.

Тож не дивно, що Ватікан, звичайно, вельми обережний і педантичний в канонічних питаннях, не вважав за потрібне підтримати протест деяких американських ортодоксальних католицьких організацій, котрі побачили у рок-опері профанацію священного писання. Більше того, радіо Ватікану передало по своїх «святих» хвилях ефіру її музичний запис. І не випадково, що невдовзі і англіканська церква проявила таку ж «широчінь» поглядів: настоятель собору святого Павла у Лондоні запросив для участі у літургії трупу, що виконувала в англійській столиці п'єсу «Волосся», і їхні номери чергувалися зі священними співами, а іноді і поєднувались. Газети писали, що віруючі були зворушені, коли приміром, ударник-віртуоз виступав у дуеті з органістом собору, а «майже» святі-отці дружно відбивали такт своїми черевиками. А закінчилось усе тим, що «язичники» трупи були приборкані до святого причастя...

Услід за постановками «Волосся», «Ох, Калькутта» та іншими, вистави, присвячені Ісусу Христу, пересікли океан і почали переможний наступ на сцени Європи. Першими тут висадилися постановники «Божих чар». П'єса розрахована на молодь, котра не вірить ані в бога, ні в чорта, котра не хоче миритися зі «злими пригодами життя» і бунтує проти них, шукає чогось нового. І ось їй, у дуже спокусливій формі підкидається ідейка про те, що кращим із кращих революціонерів, найблагороднішим із найблагородніших громадських діячів був не хто інший, як Ісус Христос.

На арену буквально вривається десять веселих артистів, їх вік від 18 до 28 років. Довговолосі, одягнені в лахміття герої «Божих чарів» — сучасні хіппі, і молодий глядач відразу ж настроюється на довірливий лад — він у добре знайомому середовищі. Виконавці ролей, здається, вельми далекі від релігії, і починається все з веселих витівок. Глядач і не помічає, як від веселої, а іноді цинічної пародії актори, поступово переходять до прямого цитування євангелійського тексту. А щоб увага до вистави не слабла, пропонуються все нові і нові пісеньки і танці. Друга частина вистави більш драматична і напружена. Учні знімають мертвого Христа з хреста і повільно несуть через увесь зал під звуки пісні «Нехай живе бог». Молодий глядач, котрий йшов до театру повеселитися, зворушений, збентежений. А наприкінці знову весела, бадьора нота: Христос воскрес, разом із своїми хвацькими апостолами він, підстрибуючи, перетинає зал і там разом з глядачами починаються такі нестримні сучасні танці, що хоч святих виноси. Священнослужителів на чолі з самим кардиналом Паризьким Даніелу ця вистава цілком задовольнила.

— Можливо, це і не в нашому стилі, — сказав один із них кореспонденту «Фігаро», — але я вважаю, що вона матиме гарний вплив на молодь.

Радянській молоді чуже таке мистецтво, яке «робить» гроші і калічить молоді душі. Ми цінуємо справжніх зарубіжних композиторів XX століття, таких як К. Дебюссі і М. Равель, Ж. Гершвін і Н. Рота, Ф. Лей і Н. Легран, музика котрих приносить справжню насолоду. А якщо порівняти твори, подібні до рок-опери «Ісус Христос — суперзірка», з операми та балетами Чайковського і Прокоф'єва, то у цьому величному океані музики вони й поготів здадуться лише дрібними хижими щуками.

Р. ГОРДОН,
учитель музики СШ № 128.

ОГЛЯД ОЛІМПІЙСЬКИХ НАДІЙ

КІРОВОГРАД. (РАТАУ). Оглядом олімпійського резерву стали змагання з спортивної гімнастики на кубок СРСР серед молоді, які завершилися тут. У них взяло участь 120 спортсменів, вік яких не перевищував 18 років. На думку спеціалістів, саме з їх складу буде в основному сформовано збірну команду країни для виступу на Олімпіаді-80 у Москві.

Молоді гімнасти показали досить «дорослі» результати, продемонструвавши високу майстерність і хорошу класичну школу. Особливо успішно виступили юні в довільній програмі, де багато хто з них виконав цілий ряд цікавих, складних комбінацій. Призерами змагань у багатоборстві за програмою майстрів спорту стали у дівчат Стелла Захарова з Кишинева, Наталія Терещенко з Магадана і москвичка Олена Алексютіна. У юнаків перші три місця зайняли Сергій Хижняков з Ростова-на-Дону, москвич Олександр Агафонов і львів'янин Анатолій Сайфуллін.

УВАГА! БЛІЦ-КОНКУРС

В осінньому чемпіонаті з футболу «Дніпро» вистуає нерівно. Блискучий тріумф в Києві і небувала поразка на своєму полі у матчі з «Шахтарем». Перемога над «Спартаком» і «Крилами Рад», а потім дві поразки на виїзді. Все це ускладнює прогнозування. І все ж пропонуємо вболівальникам взяти участь у бліц-конкурсі.

3, 7 і 12 жовтня дніпропетровці прийматимуть на своєму полі «Чорноморець», «Арарат» і «Карпати». З яким рахунком закінчаться ці зустрічі?

Хто буде авторами голів?

Конкурс проводитиметься у три тури.

На переможців чекають нагороди — футбольні м'ячі з автографами футболістів «Дніпра».

Відповіді мають бути надіслані не пізніше, як за день до кожного з матчів.

Наша адреса: Дніпропетровськ, 79, вул. Осіння, 24, «Прапор юності», з поміткою «Бліц-конкурс. Футбол-76».

ШАХОВИЙ ТУРНІР

Шановні читачі! Перш ніж ви візьметеся вирішувати цю задачу, дозвольте дати вам кілька необхідних порад.

Шахові композиції діляться на задачі та етюди.

Шахова задача— така штучна позиція, в якій одна зі сторін (переважно білі) виконує завдання — дати мат за певну кількість ходів.

Задачі поділяють і за кількістю фігур, що беруть участь у боротьбі. Малятко — задача, в якій не більше п'яти фігур, мініатюра — не більше 7 фігур, мередит — не більше 12 фігур. В так званих «мінімальних» задачах у білих всього дві фігури (король і ферзь, наприклад), а в чорних від 1 до 16 фігур.

Що ж примушує чорних робити ходи, які задумані складачем? Існують три засоби: шах з першого ходу, створення загрози, цугцванг.

Шах на першому ході досить грубий засіб і використовується дуже рідко. Створення загрози полягає в тому, що білі після першого ходу можуть дати мат чорним, якщо ті не вживуть заходів для захисту. Позиція цугцвангу — це коли після першого ходу ніякої загрози немає, але чорні будь-яким своїм ходом послабляють власну позицію, і білі одержують можливість поставити мат за певну кількість ходів.

Основна вимога до шахової задачі — перший хід повинен бути єдино можливим. Якщо у білих знайдеться ще один шлях до розв'язання—задачу вважають за неправильну.

Деякі різновидності позицій мають спеціальні назви Економічний мат — коли всі фігури білих (виняток зроблено для короля і пішаків) беруть участь у створенні матового положення. Чистий мат — коли всі поля біля чорного короля недоступні йому з однієї причини: чи то атаковані білими фігурами, чи то блоковані чорними.

Якщо чистий мат до того ж і економічний, він носить назву правильний мат. В положенні дзеркального мату всі 8 полів навколо чорного короля вільні від фігур. Навпаки, при спертому маті всі поля біля чорного короля блокуються чорними фігурами.

Що стосується етюдів, то це така штучна позиція, в якій білим дається завдання «виграш» або «нічия» без вказівки кількості ходів та способу досягнення мети. Етюди на виграш можуть досягати мети при знищенні фігур чорних, оголошення мату тощо. При завданні «нічия» — досягнення матеріальної рівноваги, пату, розміну і т. п.

В першому турі просимо розв'язувачів вказати, які матові картини виникають у всіх варіантах задач. При підбитті підсумків ці коментарі будуть взяті до уваги.

В нашому конкурсі, який триватиме до Нового року, публікуватимуться задачі і етюди.

Умови: за знайдене рішення двоходівки нараховується два очка, триходівки — три, багатоходівки або етюду — чотири, за знайдене спростування авторського розв'язання, побічного рішення, тематичних дуалей — додатково по два очка (але за помилкові такі повідомлення очки знімаються!). У цьому конкурсі можна здобути спортивний розряд з практичної гри: III — за рішення всіх завдань; IV — за рішення не менше 80 процентів завдань. Рішення композицій повинні бути оформлені для кожного туру на окремому аркуші або листівці і відправлені на адресу редакції з поміткою «Шаховий конкурс» не пізніше, ніж через три тижні після того, як буде опубліковано завдання чергового туру.

Переможці будуть нагороджені літературою з шахової композиції і спеціальними призами «Прапора юності».

Успіхів вам, друзі!

М. ГРИВА,
А. КАРАМАНІЦ.

ТУР І

№ 1

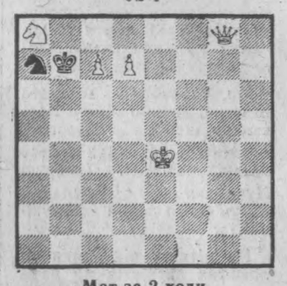

Мат за 2 ходи

№ 2

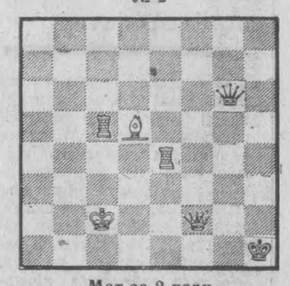

Мат за 2 ходи

ШАНОВНІ ДРУЗІ!

Триває передплата «Прапора юності» на 1977 рік.

Передплату приймають громадські розповсюджувачі преси на підприємствах і установах, в навчальних закладах і на будовах, в колгоспах і радгоспах, у філіях зв'язку і міжнародних агентствах «Союздруку».

Не відкладайте передплату на останні дні. Оформляйте її заздалегідь.

Радимо передплатити газету на цілий рік, це звільнить вас від зайвих турбот по відновленню передплати.

Передплатна ціна на рік — 3 крб. 12 коп., на півроку — 1 крб. 56 коп., на 3 місяці — 72 коп.

Редактор В. КУЗЬМІНЕЦЬКИЙ.

«ЗНАМЯ ЮНОСТИ» — орган Днепропетровского обкома ЛКСМУ

Адреса редакції: 320079, м. Дніпропетровськ, вулиця Осіння, 24. Телефони: приймальня — 27-10-82. Заступника редактора — 27-09-24; відповідального секретаря — 27-20-95; секретаріату — 29-53-93; відділів: робітничої молоді — 27-10-72 та 29-53-95; комсомольського життя, сільської молоді — 27-05-26 та 29-52-36; пропаганди — 27-17-58 та 29-52-48; шкільної та студентської молоді — 27-16-97 та 29-53-91; інформації, оборонно-масової роботи і спорту — 27-17-88 та 29-53-94; масової роботи і листів — 27-00-03 та 29-52-57; машбюро — 29-53-92; відділ реклами та оголошень — 29-52-31. Газета виходить у вівторок, четвер та суботу.

Зам. № 4116—116.027. Індекс 61126. Друкарня видавництва «Зоря» обкому КП України, м. Дніпропетровськ, вул. Осіння, 24. БТ 56141.